

Ս հՅԱ ՏՃԴ : Թ-Ճ հՅԻ ՄՊԴ :
Ս ՈՃ : ԳՅԻԾ ՈՃ :
ՄՊԴ ՔԳՃԱ : ՄՈՒԴ ՔԵԺԱ :
ՄԳՆ Ա.ՔՂՃ Ա.Հ ՔՄՈՂԱ :
ՄՈՒԴ ՈՒՃ : ՈԸԴ ՈՒՃ :
ՄՈՒԴ : ԱԾԿ ՄՎՃԱԴ :
ՄՈՒԴՆ ՈւՃ : ՈՄՆԸԴ ՈՆՍՒ :
ՄՈՒ ՈՂՈՒ : ՀՎ-ՆԴ ՄՆ ՓՒ :
ՄՈՒ Ո.ԳՂԿ : Թ-ՖՈ. ՔԸՓԱ :
ՄՈՒ ՆԿ ԻՒ : ԴՍՆԸ ՀՈՒԴ ԴԿՒ :
ՄՈՒ ԴՃԳ : ՆԿՐ ԳՈՒԳ :
ՄԴՈ ԻՎ-ԼԴ ՀԵԳՄՈԾ :
ՄՊԴ ԱՍՊԴ Բ-ՊՓԳՈՒ : ՃՍ ԱԾՍ Բ-ԱՓԳՈՒ :
ՄՊԴ Ա.ՎՃԳ ԻՈՒՆԴ : ՃՍ Ա.ՎՃԳ ԻՄԿԴ :
ՄՊԴ ԱՄՄՃՄՒ : ՃՍ ԱԹՂՈՒ :
ՄՊԴ ԱԻ-ՌՈՒ : ՃՍ ԱԴԱԱՒ :
ՄՊԴ ԱՎԸԳ : ՃՍ ԱՎԸԸԳ :
ՄՊԴ ԱՐՆԱՈՒ : ՃՍ ԱՐԱՈՒ : ՀԱԾ ԱԾՈՒ ԲՓՀՈՒ :
ՄՊԴ ԱՐՆԱՈՒ ԲԻՃԱ : ՃՍ ԱՐԱՈՒ ԲԻՃԱ :
ՄՊԴ ՆՄ ՄՊԱ ԲԻՃԱ : ՃՍ ՆՄ ՄՊԱ ԲԻՃԱ :

ՍՈՒՐԴ ԱՆՁԾՈՂՈՂԻ : ՃՍ ԱՆՁԾԻԳՄԱՂԻ :
ՍՈՒՐԴ ՔՂ ՃՍ ԱԲԵԽԾ : ՃՍ ՔՂ ՍՈՒՐԴ ԱԲՈՂԾ :
ՍՈՒՐԴ ՂՅԱԽՈՅ ՔՈՂԱ : ՃՍ ՓԿՆ ԸԳՏԱԼ :
ՍՈՒՐԴ ՀՎՈՓԻ : ՀՅՈՒՋԾ ՊՆԲՆԻ :
ՍԻՐԾ ՌԱԿ ՈՂԻՆԴՄ ԸԳԴԱԼ :
ՍԻՐԾ ՔՔԱՄ ՆՖՈ ՊՔԾԾ ԸՎՈՂԱ :
ՍԿԵՐ ՔՄ ՀՊ : ԻՌԵՐ ԱՃՎՈ :
ՍՅԱՀ ՓԿ ԱՇՔՈ ԸՃՂԱ :
Ս-ԼՈՒԴ ՊՃ : ՊԵՂՓՔՆ ԴՎԾԸ : ԱՎՈՆ ՄԿՃԱ :
Ս-ԼՈՒԴ ԴԿԻ : ԳՎ ՊԵՂՓԼԿԻ :
Ս-ԼՈՒԴ ԴԿԻ : ԻԿՈՅ ՊԵՂՓԼԿԻ :
Ս-ԼՈՒԴ ԲԴՄԾ : ԱՆՁՅՆԾ ԱԼՂԴ :
Ս-ԼՈՒԴ ՄՆՎ : ԲԴԿԴԿԻ : ՈՄԾԻ : ԲՓՈՒԻ :
Ս-ԼՈՒԴ ՓԿ ՈՒԾ : ՀՆՁ ԴԵՓԱ :
Ս-ԼՈՒԴ ՆՁ ԸԲ : ՄՁ ԻԹԾԾ ՄՀ :
Ս-ԼՈՒԴ ՀԵՎՈ : ԻՄԵՒԻՐ ՀԵՎԱԾՈ :
Ս-ԼՈՒԴ ԱԿԾ : ԱՊԱՅՁԾՄՎ ՀՎԱԾՈ :
Ս-ԼՈՒԴ ԱԿԾ ԱԼԾ : ԻՍ-ԼՈՒԴ ԿՎ ՀԵՎՈՒԾ :
Ս-ԼՈՒԴ ՄԵՎ : ՊԵՂԻՈՒ : ԸՆՓՈՒ :
Ս-ԼՈՒԴ ԲՎԲԲ : ԱՆՁՆ ՊԲՐՆ ԱՅ :
Ս-ԼՈՒԴ ԴԲՅԾ ՔԱՂ ՀԵՄ ԱՆ-ԳՈՒԾ :
Ս-ԼՈՒԴ ԴԲՅԾ ՔԱՂ ՀԵՄ ԱՆ-ԳՈՒԾ :

Ս-Ա-Դ Հ-Ա Ն-Մ Ք-Բ Ա-Ձ-Դ : Հ-Ե-Տ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ Հ-Ե-Տ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ :

Ս-Ա-Դ Հ-Ա Բ-Ե-Ը-Ը : Դ-Յ Բ-Վ-Ա-Ը :

Ս-Ա-Դ Պ-Ֆ : Ի-Կ-Ը-Ը :

Ս-Ա-Դ Կ-Յ : Դ-Ո-Ւ Ա-Խ Փ-Հ Ա-Լ Հ-Բ-Ի :

Ս-Ա-Դ Ո-Խ : Ս-Ա-Դ Ո-Խ :

Ս-Ա-Դ Ո-Ր-Կ : Մ-Դ Բ-Ո-Ր-Ա :

Ս-Ա-Դ Հ-Պ-Հ-Շ-Շ : Ռ-Ո-Մ Հ-Ժ-Վ-Ո-Ր-Դ :

Ս-Ա-Դ Հ-Հ-Ջ-Ջ : Մ-Դ Բ-Ո-Ր-Դ :

Ս-Ա-Դ Ք-Ա-Գ-Ա : Հ-Ո-Ւ-Ծ-Ա-Գ Ք-Ա-Գ-Ա :

Ս-Ա-Դ Ք-Ա-Գ-Ա : Հ-Ո-Ւ-Ծ-Ա-Գ Ք-Ա-Գ-Ա :

Ս-Ա-Դ Ո-Ր-Կ-Դ : Մ-Ճ Ո-Ճ Բ-Գ-Ա :

Ս-Ա-Դ Հ-Ա-Խ-Ա-Խ : Գ-Դ Հ-Ե-Տ Հ-Ե-Տ Հ-Ե-Տ :

Ս-Ա-Դ Ո-Ր-Կ-Դ : Մ-Ճ Ո-Ճ Բ-Գ-Ա :

Ս-Ա-Դ Ի-Մ-Բ-Հ-Դ-Դ-Դ : Հ-Ե-Տ Հ-Ա Մ-Բ-Դ :

Կ-Յ Դ-Ո-Ւ Ք-Ն-Ջ-Դ : Ժ-Գ-Ջ Ժ-Լ-Վ Ո-Զ-Ջ-Ա-Ն Ա-Լ-Վ :

Կ-Յ Հ-Ե-Տ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ : Հ-Ե-Տ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ :

Կ-Յ Ի-Կ-Ը : Ի-Կ Ի-Կ-Ը :

Կ-Յ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ Ի-Կ-Ը Բ-Պ-Լ-Ա :

Կ-Յ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ Թ-Վ-Ո-Վ-Ո-Վ-Ո-Վ-Ո-Վ :

Կ-Յ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ :

Ս-Ա-Դ Պ-Ե-Ը-Ը : Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ :

Ս-Ա-Դ Պ-Ե-Ը-Ը : Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ Ո-Ղ-Վ-Ո-Լ :

ՍՅԳԴ ԱՆԴՈՒՅԻՆ : ՄԱ-ՀԻՆ ԱԿԽՈՒԴԻ ԾՐԱՌԱ :
ՄԶ ՈՃ : ՆԵՐ ՀՈՎԱ :
ՄԶ ՈՃ : ՅՖՂԱ ԿԻ-ԸՆ :
ՄԶ ԳՇԻՆ : ՄԱ-ՔՈ-ԻՖ-ՀԻՆ :
ՄԶ ՀՀ ՀՊՀ ԲԻԴ : ՀԲԴՄ Ո.ԳՎ ՀԸԸՆ ԲԻԴ :
ՄԶԵ ՏՈ : ՄԶԵ ԴՄՉ :
ՄԶԴՄ Ո.ԱԻԹԱ : ԳՈԼ ՅՄՈՒԼՎԱ :
ՄԶԴՄ Ո.Ա.ԴԻՖԻՆ : ԳՈՂՈ ՅՄՈՒԼՎԱ :
ՄԶԴՄ : ԳՓԸ հՔՈ-ԳԴՄ :
ՄԶ ՈՖԸԸՐ ՈՄԴ : ՂԲԴ ՂԵԱ ՈՊԱՇ :
ՄԶ : ԿԸ ՈՒԽ :
ՄԶ : հՀ-ՄՈՒՆ ԻՒԽՄՅ :
ՄԶ : ՄԶԵ ՔՊԵՆ ՄՖ ԱԼՇ : ՔԱԼՇ ?
ՄԶ : ՄԶԵ ՔՊԵՆ ՄՖ ՔՊՎԱ Ի ՀԵՆ ՀԵՆ ՔՊԵՆ ՈՓ ՔՊՎԱ :
ՄԶ : ԱՊԴ : ՈԱԴ ՈՊԴ :
ՄԶ ԱՊՈՎ : ՊՊՈՒ հԺ-ՈՎ :
ՄԶ Ո.ՊՐ : ՀՈ ՈՃ ՅՓՀԱ :
ՄԶ Ո.ՔԸ : ՊԸՆ ՅՈՎԱ :
ՄԶ Ո.ՔՈ-Ք : ՔԸ ՊԴ :
ՄԶ ՈՃ ՅՄՈՒՆ :
ՄԶ ՀՅՑՈՒՅԻՆ ԿՈ :
ՄԶ ԻՄՔԲ ՅՈՒՆ :

ՄՃ: ՄՃ: ՀԳ: ԻՃ: ԻԳ: ԱՐՃ: «
ՄՃ: ՔՃ ՆՎ: ՈՃ-Դ: ՓԸԾՈՒ: ՄԳ ԲԵՃՈՒ: «
ՄՃ: ՔՈՒՄ-Դ ՔՄՈՒՄՈՒ: «
ՄՃ: ՔՊՄ-Դ: ՊՓԸ ՔՄՊՎԸ: «
ՄՃ: ԱԽԸ ԴԵՄԸ: ՀԳ ԱԽԸ ԴԵԼՄԸ: «
ՄՃՄԳ ԱՃՍ ՀԵՏԱՍ: «
ՄՃՄԴ ԴՄԴ Մ-ԴՎ: ԷԸԾՈՒ ԱՌՈՒ: «
ՄՃՄԳ ՊՅԱԸ ՀԵՋՋԴ-Դ: «
ՄՃԴ ՈՒՄԴ ՈւԸԸՆ-Դ: ՔԼՊՊԸ ԴԱՈՒ: «

- Ա -

ԱԿՄԴ ՇՆ ՀԵՃ: ՀԵՆԸ: «
ԱԿՈՒ: ՄԴ-ԴԴ: ՈՎ-ՆԴԴ: ՔԻԸ: ԵՆԱՈՒ ՊՈՒ ՀԵՓԸՆ: ՔԵԸ: «
ԱԿՏԱՆ ՔՎԸԸ: ԱՊԸԸ ՔԵԸԸՆ: «
ԱԿՄԸ: ՔԼՎԸ ՓՅԸ: «
ԱՄԲԳ: Ու ԴԱՊ ՔԱԼԸՆ: «
ԱՄԲԳ: Ու ՊԸ: ՔԱԼԸՆ: «
ԱՄԸ: ՊՊԸ: ՈԱ-ՈՈ ՀԵՊԸ: «
ԱՄԸ ՔԸԾՈՒ: ՈՂՈՒ ԴԵՄԸ: «
ԱՄԸ Մ-ԴԸ: ԱՌՊՎԸ Մ-ՓԸԸ: «
ԱԱԸ Մ-ԴԸ: ԱՌՊՎԸ Մ-ԿԸԸ: «
ԱԱԸ ԳԴԸ: ՀԵՒՊՐԴ-Դ: «

ԱԼԳՈ ԿԵՐՋՎՈՒ ԿՈՂԱՇ ՊԵՅ ՅՓԸՌԺԱ ։

ԱԼԳՈ : ՔՈԾ ԱՐԱԼԳՈ ։

ԱԼԳՈ ՏՋՎ : ԱԽՍՅ Մ-ԾՅՎ-ԼՎ ։

ԱՃՃՎ- : ԹԱՅ ԴԼՎ- ։

ԱՃՃ Ո.Լ ՅՈԼ : ԱՄԵՅ Ո.Լ ՅՄԼ ։

ԱՃՃ ԽԵՂՔՆԵՐ : ԱՄ-Դ ԽԵԾԸ-ԼԵՐ ։

ԱՃՃ ԵԾՈՍՅ : ԱԿԱԴԻ ՔՈԱՍՅ ՀԵՂԵ ։

ԱՃՃ ՄՎԺ : ԱՊՈՂ ՋԱԺ ։

ԱՄԿՃ-Դ ԱՄԿՎՈՒ : ԱԿՄԵ ՃՈՒ ։

ԱՄՄԵՅ ԱԲՄԵ : ԱՆՁԵՐ ՅՄԳԱ ԱՄՅ ։

ԱՄՑՍ ԱԿ ՄՈՒԱ ։

ԱՄՈՒՆԵՐ ՔՊ.ՔԳԸ : ՄՈ-ԱՆԵՐ ՀԵԶԳԸ ։

ԱՄՈՒՈՒ ԱԼՄԹԻԱ : ԻՈՒ-Ր ՄԶՅ ԱԼՄԹԹ ։

ԱՄՎՅՊ : ՄԳՆԵՐ ։

ԱՄԿԽ ՔԼՎ-ՄԿԻԱ : ՔՎ-Կ ԱՄ ԱՍՅ ՅԿԱ ։

ԱՄ-Դ : ՔԼՎ- ՄՎ-Դ ։

ԱՄՉՄԱԼԻԵՐ ԱՄՉՄՎՈՒ : ԴՎ-Կ ՖԸԸ ՆՎ- ։

ԱՄՉՈՒ ՔՆԸԸԱ : ԱՄ-ՄՎ ՅԿԱ ։

ԱՄԴ ԱԼՎ : ՀՄԸ ԱԼՎ : ՄՋ ԱՃՃՎ- : ՄՎ ԱԼՎ ։

ԱՄԵՅ ՔԸԸԸ : ԱՄԵՐ : ԽԵԾԸԸ ԱՄԵՐ : ԱՄԱՐ ։

ԱՄՎՐԵՐ ՔԸԸԸ : ԽԵԿՅ ՔՎԱՊԱ ։

ԱՄՎՄՎ-Ք ԵԿԱ ՔԿ ՆՎ- ։

ለማያወቻለሁ ችሎት =
ለማያደበት መድሃኒት አለው =
ለማይሰጥ ስው = ስጋኑን ማለትን ማን አስተማሪው?
ለምንት መጠሪት = ለመከራር ገዢ ብልግት =
ለምን ተተገኘ = አምላካን ይገኘ =
ለምን ያለው ስልምዎን = ማን ያለው ከርጅዎን =
ለምን ሂሳብ ነቀበላሁ =
ለምን ለማና = ቅበት ቁጥና =
ለምና ስለ በታው = መሰከረም ከረምቱ =
ለምና የገዢ የገዢ የገዢ ? ለበልህ የገዢ የገዢ የገዢ ?
ለምና ከነቅለት = ለቅሁን ከድጋልት =
ለምና ከነቅለቱ = ለውጥ ከድጋልቱ =
ለምና ታደኝድ አያያዥቻም = ለትናው በለው ይጋበታል =
ለምና ቀረቡ = እርዳ አይታየውም በግብሩ =
ለሙሉ አያመቻ ንፃፃ = ቅበት ለመና ገዋይ =
ለሙሉ ጥሩ = ለእግና ክለላ =
ለሙሉ የጋጥት መሆበት = ለሙሉ ቀርበት በአበት =
ለሙሉ ቀጥር አያሳንስ =
ለሙሉ ሲው ቅበት = ለቁልቅለት በቁል =
ለሙሉ የማይተርፍ የሬት =
ለሙሉ ለተቻ ለንኩ ይጥ኏በታል =
ለሙሉ የመጠ = ለሙሉ በጥጋልት አያመለስም =

ለሰበሰኛ ቅጥ : መረቅ አታብሔበት •
ለሰባቸ ዳርሱን አተሰጠው •
ለሰው ልጅ ስያስሉ : ለውጭ ልጅ ያስሉ •
ለሰው ጥናት አነስው •
ለሰው ቤናንድ መልሰ ለሰው : ጥሩ ጥሩ አደርሃ አደርሃ ተአግባዎ •
ለሰው ባለው መምት : አምላካነት ያገል •
ለሰው ባለው ቤቶች : ለእኔ ባለሁ ቤቶች •
ለሰው ከበረታቸው ስው : ለወጥ ማጣፊዎች መው •
ለሳት ወሂን : ለወጥር በሂን •
ለሳት ልጅ አስከ አርባ ቅን ጥናት : ከዘመኑ ወደፊይ ሁብትን •
ለሳት የክርስ አይደቀት አስተ ያንበፈል •
ለሳቸ መጠሪያ ቅና ለፏቻ •
ለሳማኑ ማንኛ : ለሳት ማንኛ •
ለሳሙት ካልመከናለት : ለጥርስ ካልከናለት •
ለሳ ዘዴት : ማስረዳው ዘዴት •
ለቁሳል የሰጠር መንገር : በቀናሽ ጥና መቁጠር •
ለቁባሪው አረዳት •
ለቁንዳም በራ ቤት አትከልከለው : ቅንዳም ያከልከለው •
ለቁንዳም ለምዕ ያመፈል •
ለቁጠር መርቻ የለው : ቅንዳም ያበባላል •

ለቁልጠልበት አማካት : ለሰ በትር አላት =
ለቁል ስለ ከበት : ለቁል ይህወል ከነረበት =
ለቁሳን አማር አንስተው-ለት =
ለበራ ወለበ : ለውጥ ገለበ =
ለበር ጥቂ ወሰኑ አነስተው ወይ ?
ለበግ ደጋ : ለምቃት አልጋ =
ለበብ አማር የለው : ለሞኑት መለ የለው =
ለበት ፈጣ : ለውጥ ቅጠጥ =
ለበት ስንቃ : ለሰው አልቃ =
ለበት ባለ : ለቻናር ንጠለ =
ለበልሆ አይነግሩ + ለድመት አያቦኑ =
ለበልሆ አይነግሩ + ገበባ አይመትኑ =
ለበዝ ተለት : ማስረዳው አበነ ሙበሰማያት =
ለተማሪ ቅሉ : ለውታደር በቁሉ =
ለተማሪ መዘዘዘቅ : የፊቶ ተእግበተቅ =
ለተፈታው ያበደሩ : እገት መመሩ =
ለተፈበ በግብር : ለተበደለ በንገር =
ለተሽሽን ምግባር : የተሽሽን ሆኖ አይጠቀለትም =
ለተሽመ ይሚንቧለታል : ለተሽር ይመሰከናበታል =
ለተቀማዊ : ስሜው ቅርቡ ነው =
ለተባባሰው : ማሸድ አታዥ-ሰው =
ለተሁዋን ልንጻ ማተረሰ : ገዢ ለው መመለስ =

ԱՐԵԼ ՈՎ : ԳՅԱ ՀԻՇՎԻՄՈՎ :
ԱՆԴԵՇ ՈՎ : ՋԸՐՍԴ ՈՄՈՎ :
ԱՆԴԵՇ ՆԿ ԴՎՈՒԴ և ԱՄՔԴ ԽՍԱ ՀՎԾՈՈՒԴ :
ԱՆ : ՆԵ ՈՆ :
ԱՆԴԻ ՔԱԾՔ : ԻՊԱԾ ՔԱՓՔ :
ԱՀՈՊ և ՔԼՈՎ ԴԱՊ :
ԱՀՄԱՆ ԱՆԴԵՎ : ԱՄՔՈՒԺԵՎ :
ԱՀԸ ՊԳ ՀԿՅԱ ԾԲԴ ՔԱԼԵԴ :
ԱՀՈՒ ՀՅՎԴ ԻԱՆՈՒ ՀՅՈՒԳԴ :
ԱՀՈՒ ԳՈՒ : ԱՄԵՐ ՈՊՒ :
ԱՀՊԱ ՀՊԿ ՔԼՈՎ : ԱՊԳ Վ-Ա ՔԼՈՎ :
ԱՀՊՈՒ ՈԾ ՔԼՈՎ : ԱՀՊԱ ՀՊԿ ՔԼՈՎ :
ԱՀՈՒ ԳՈՒ : ԱՀՅՎԴ ԱՐԴ :
ԱՀՎ-Ը ԿՊԳԸ : ԱՄԵՐ ՀՊԳ :
ԱՀՎԿ ԲՎՄՔ : ԱՎՄ ՀՎՎՀ :
ԱՀՎԿ ԲՎՎԴ : ԱՎՄ ԲՎՎՀ :
ԱՀՎԱՀՎԱՀՎԿ ԲՎՆՔՆ ԱԾԲԴ : ԱՆԴ ԲՎՆՔՆ ԱՎԾՔ :
ԱԻԼՈՒ ԴՎ : ԱԼԾՈՒ ԴՎ :
ԱԻՄ ԴՄՎԴ : ԱՆՈՒ ԴՅՈՒ :
ԱԻՒԴ ՔԸԼՈՎ : ԱԴԸ ՔԸԼՈՎ :
ԱԻ ՄԴՈՒ : ՄԳԸ ՊՎԸԼՈՒ :

ለወሬ ወዳደር ወራ : ለመዝከሮ ጥሩ "

ለወሬ : የለው ፍቻ "

ለወሬ የለው ፍቻ : ለእበባ የለው ጉለግ "

ለወሬ የጥናለ አኅተኛ በመንገድ ገዢ ይረዳል "

ለወታደር : ሰፊ መንደር "

ለወይዘኝ : መልካም ዳር "

ለወደሰ : መልካም ዳሳ "

ለወዳደር የሚር ወላሉ : ለጠበት አማካኑ "

ለወዳደና ለአይደን : ተንሽ ይበቃዋል "

ለወጠጥ አዘጋጅነት : አንቀጽንድ ገዢ ይረቅ ተረስለት "

ለወጠጥ አዘጋጅነት : ካደረቀም በለለት "

ለዋጋዊ ቤት : ለውሃ ቤት የለውጥ "

ለውጥ : የሚ የለው ሂት ባቻ "

ለውጥ ባቻ : ሂት አይነመለትም "

ለውጥና ያልሁኝነት : ላይ በጠበብና አልወደጥ "

ለውጥና ባይ : የሚናለውን አውቶ "

ለዘመኝ : የዘመኝ ሆኖ "

ለዘመኝ ቤት ውሃ ነበ "

ለይቶ እንደፈሩ : እንደለው እንደፈሩ "

ለይቶ እበ ጽጌዎ "

ለድህፍ ስው : የዚ አነስው "

ለድብጥር : መቋሚያና ወር "

ለደን ገንሰ : አለት አለት ማልቻለ =
ለኩርቶው በሳሰ : መከከለን ተነስ =
ለደባ ለበሽ : ነገሱን አታብላሽ =
ለደቻ የንገሩት : በርጥብ ያቃጠሉት =
ለደን : ማን ስጠዎ ወ-ን =
ለደህነት የፈጻሚው : በንግድ አያተርፍም =
ለደራ ዝለት አንገት : ለአሰሳት =
ለደካም የጠራኝ : በንግድ አያቴርፈኝ =
ለደር ለንግሩ : የመማጥ ይሰጣል =
ለደር ጥርሰ : ለሁዳም ስለ =
ለገንዘብ ይም የለው-ም =
ለገበራ : መአካም በራ =
ለገበራ ተንተባንብ =
ለገምም የረዳ : አይተዳ =
ለገንዘብ ይም የለው : ለዘንብ በት የለው =
ለገንዘብ ይም የለው : ለገንዘብ በት የለው =
ለጠስ በለጠስ አበደረ ለንፈ አንዳያው አልሰጠም =
ለጠለትሁ አንዳ ዓየ አስተገምጥሁ አትመቻው =
ለጠጠር ስው : የመጠጥ መሬ አመራው =
ለጥቅምት ያልሆነ ቅጂሳ : ይጠማበስ =
ለጠቀሙዋ ስው ክሆበር : ይሻላ በቸ ይደር =
ለየም ግድፈት : ለበል ግረት =

ለፈረሰሁ አንገት : ለጋሽሁ እምበርት =
ለፈረ ማረ አይነስተም =
ለኖቅር ባትኑኝ : ለመብት አረገዘጥ =
ለኖዋል ቅሳ : ለመከተት ቅቃ =
ለኞገር በያምረው ይቀናል : ለጋገት በያምረው ይቀናል =
ለቢሮ የፈለጋትን አጥራ : ስመን ይለታል ፕግራ =
ለወጪ የመጠ : ገዢው በለት አይመለስም =
ለያልፍ ወሂ : አይፈገኝ ወሂ =
ለየሰባት አይገደም =
ለጥላ የመጠ : ለበብ አይጠም =
ለህያ ማር አይተማት =
ለለው ተንቃጭ ያረጋግል =
ለለእ አይወቀም : ለሚመጠው አይበለጠም =
ለለእ ክረምት በት አይበረለትም =
ለለ.ቦላ ዘይነት ከህንጻው ባትኑኝ : አይገኝም ይድቅ እስ ሐህር =
ለለ.ቦላ : አይፈውን አይበላ =
ለለ.ቦላ : የቋሉን አይበላ =
ለለ.ቦላን ክሳጠበት ይመሆል : ለለም ክልሰበት ይከናል =
ለለዋ ልጅ ደቡ ፍርማው =
ለመት ልብብ : ለለለት ጉርብ =
ለም ሌ.በዘጋጀ : ታሪክ የፈረ አባቱን አይፈሰም =
ለም በፈተኝ : የሰው ልጅ አባቱን አይፈሰም =

ለም በልዋለበት : ከብት ለቀን ”
ለም እናዚን እንዲ ቤታዊ አጭውቁን ”
ለም አላቻ በደረሰ : ወተድ ጥን ደንብ ”
ለም አላቻ በሰማይ : ወተድንም አላይ ”
ለም እሳት መለያች : እንዳከተልሰው ፍቃት : እንዳከተውው ለቃዋሚነት ”
ለም ከዚንባ : ልጅ ካብን ”
ለም የዋለቻበትን ትመስለለቻ ”
ለበር የጣፏው : በንግድ አይተርፏው ”
ለታመስበኝ : አታኑበኝ ”
ለታገኝ አታመኝ : ለታጠ አታቁጥ ”
ለትከፍል አትዋብ : ለትራርብ አትገባባሽ ”
ለንበሰ አይመትኬ : ለዋቁ አይኔገኬ ”
ለንድ ገርቱ : ሆለት መድሂኑቱ ”
ለንድ አሸጻ : በጠኝ ቅጻ ”
ለንድ ወቃ አገር በጠኝ ምስለኝ ”
ለየቱ እየ : ለማቱ ቅረብ ”
ለየሙ መጋቢት : ለይገድለ ካሮ መምዝገበ ”
ለየጥብ አይለበበ : ለየርም አየርብ ”
ለይሁን በት : በበከል በፋት ”
ለይሁን አመድ : ገንዘበንም አልሰድ ”
ለይሉኝ ቅር : በየጠው ሲፈኑቅር ”
ለይሉኝ ወለ : የርክ ነበር ካሮ ለቀል አለ መይ ”

ԱՅԹՈՎ : ՀՊՈՒՄ •
ԱՅԹԴ ԲՃԱ : ԱՅՃԴ ԲՇԴԱ •
ԱՅՓԸ ՊՖ : ՄԵԴԱԸՆՖ •
ԱՅՓԸ ԴՓ : ՖԻ •
ԱՅՓԸ ՊՖՎ : ՀԺՃՐՖՖՎ •
ԱՅՈՂՎ : ՀՈՂՄՎ •
ԱՅԴԻ ՀՅՃԸ : ԱՅԴԿԴ ՀՅԿՊՅ •
ԱՅՇԱ ՀՅՈՒԹՅ : ԱՅՄՊՅ ՀՅՈՒՈՅ •
ԱՅՑ ՔՉԿԻԳ : ԱԿՇԱՑ ՔՉԿԱԳ •
ԱՅՑԳ ԱՄՑՋ : ՊՖԴ ԲՈՎԱ •
ԱՅՑՎ ԻՆՃԸ ԱԽԸՆՅ : ՖՇԴՎ ԻՆՃԸ ԱՄԸՆՅ •
ԱՅԷԿ ՀՔԸՆ : ԻՆՃԸ ՀՔԸՆ •
ԱՅՃԿ ՔՊ : ԻՆՊՈՅԴ ՀՅՅ : ՆՎ •
ԱՐԱՇՅ ՇԱՊՈՒԴ : ԱՊՈՒՌԴ ՄՈՒԴ •
ԱՐԿ ՀՅՊԴ : ԱՌՎ ՈՒ •
ԱՐԵ ՈՎ ՀՅԵԿ ՆՇԵԴ ՀԺԴՊ ՀՅՈՒՄՎ •
ԱՄԿ ՋՄՀԴ : ԱՄ ՖԿՆԴ •
ԱՃԴ ՈՎ ՄՄԱՀ : ԱՆՄՎԴ ԱՅՅ ՊԴՀՀ •
ԱԲՃ : ԲԼՎ ՆԲՃ •
ԱԼԴ : ԲԳԿԻՅ ԱԳԴ •
ԱՊ ԱՄԱ : ԲՐԱ ԲԱՊԱ •
ԱՊ ՈՐԲՀ ՀՈՒ : ՈՐԲՀ ՀՈՒԾ ԲԱԱ •

ለበ ተይኑ ይለ ጥናቸው ነ
ለበ አጥት : ለፏችን አታ-ምናው-ም ነ
ለበ ው-ሽ ባኩ : ለተ + በወገድ ፍልት ነ
ለበና ለበ : ተጠለ በስው ገለበ ነ
ለበን ለበ በስርቃው + የንግድ ይደንቃው ነ
ለት ከደብ : ቅን ከህጻዊ ነ
ለግ በስለሰ : ጥሩ በስለሰ ነ
ለግድ ልፈር : የሚሆ ቁበር ነ
ለበ ስራ : ንገር አገራ ነ
ለበ ተንባ ያረዳ =
ለበአበ ታጥቆ አዘበ : ስራ አው-ልቆ ሲሆስ መለበ : ሲሆ ለዋጥ ወለበ ነ
ለበ ለያዥ-ቁ : ገንዘብ ያንቁ ነ
ለበ ለያዥ-ቁ : ተርሰ ከድመኝው ገር ይሰቅል ነ
ለበ ስይነት : ንገር አያበነት ነ
ለበ እንቀርቡን ለማየት ይመኝል ነ
ለበ ከነኔድ : ተምህርት ከኔድ ነ
ለበ ካብኬ : እንዲ አይቶ-ባርና ነ
ለበ : ከተባቂ ሲሆስ ይሰባል ነ
ለበ የፊላት ው-ሽ : ማር ተቀባው-ማለቂ ነ
ለበ የሚገኘ በስላሳ : ገንዘብ የሚገኘ በስላሳ ነ
ለበ የለው + እንዲ ለማይ ነው ነ
ለበ ያስበውን እና ይኖገዋል : እናን የየውን እና ይስራዋል ነ

ԱՊՈ ՔՃՃԱ ԱԴ ՄԱԱՈՒ : ՎԵՐ ՔՃՃԱ ՄԻՇԱՀԻ •
ԱՊՈՍՆ ՈՎԿ : ՇՅԱՊՈՆ ՈԲԿ :
ԱՊՈ ՀՖՈ : ԽՍԱ ՔՔԾՈԱ :
ԱԴՔԾՔ ՔՔԾՈՒՔ ԹՎՅՎ : ՊԱՓԱ ԴԱԼՔ :
ԱԲ ՈՉ : ՈՄՅԵՇ :
ԱՔՅ ՈՇՈՒ : ՔԽՅՋԸ ԱՔՅ ՈՒՇՈՒ :
ԱԾ ԱՂՓՈՒ : Մ-Ծ ԱԾՈՈՒ :
ԱԾ ԱԽԾԺ ԹՎ ՀՈՒՄԿՀՔ :
ԱԾ ԱՄՈՅՄ : ՄԱ-Փ ԱԳՓՈՅ :
ԱԾ Ո.ՔԾՀ : ԱՊԴ ՔՊԾԱ :
ԱԾ Ո.ՔԾՈՒ ԹՎԿՎՇ : ՀԿՄԿՑ Ո.ՔԾՈՒ ՄԿՎՇ :
ԱԾ ԺԿՊՈ : ԽՍԱ ԻԿՊՈ :
ԱԾ ԺԴԱ : ԽՍԱ ԽԴԵՇԵՇ :
ԱԾ ՀՈՒՅ ԴՁԼ Ո.ԼՎ : ՔՆ ԱԾ ՀԵԶԵՈՒԿ ՀԼՎ :
ԱԾ հԵՎՈՅ : ՀՎ-ՆԴ հԵՎԾԵՅ :
ԱԾ հՎԱՈՒ : ՌՊՊԱ հԵՎ-ԱԳ :
ԱԾ հՊՒ : ՇԴԱ հԵՒ :
ԱԾ ՔԱ : ԱԾ հԻԼ :
ԱԾ ՔԱ հԴԴ : ՈԴ ՔԱ ԴԱԼԴ :
ԱԾ ՔՊՒՅ : ՄՔԾ ՔԵՎՒՅ :
ԱԾ ՔՌԿՎ : ՈՎԴ հԵՎՎԳ :

ԱՃ ՅԹՈՒՅ ԻՐԻ : ԴՊ ԵՂԱ ԻՄՅԻ :
ԱՃ ԶՀՈ : ԱՇ ՀՀՈ :
ԱՃՄԴ ՀԵՒԱԺՄ : ԴԱՐԱՎ ՆՀԱԺԻ :
ԱՃԳ ՔՈ : ՈՌՈ ԴՌՈ ՔԼՔՈ :
ԱՃԳ ԴԸ : ԽԵՒՊՈՒԳ :
ԱՃԳ ՊՊ : ՈԿ ՔՊՊ :
ԱՃԴ ՄԸՄԳ ՀՈՆ ՄԸՄԳԻ : ԴՄԱԾ ԴՀԻ :
ԱՃԴ ՈՒԴԻ : ԽՍԱՅ ՈՒՔԴԻ :
ԱՂՄԾԴԻ ՄԾՈՒԾ : ՈԿ ՈՎՆԱԴԻ ՄԳԾԾ :
ԱՂԳ ԱՊԱԾ : ԽԵՎԾԳ :
ԱՂԳ ԱՓ ՖՖ :
ԱՄ ՔԴԸՆ : ՄՖԱԿ ՔԴԸՆ :
ԱԿ ՔԱՎ : ՀԵԲ ՀԵՎԴԻ ՔԱՎԸ :
ԱՆ ՈՒՐ ՀՄՎԴ ԵԿԱ : ՄԿԻԴ ԱԼՈ ՇԿԱ ԵԱԼԱ :
ԱՆ ՀՊԱ : ԿԱԿ ՎՎԱ :
ԱԿ ԿԱՄՊՈՒԴ : ՀԵՋԸ ՆՎ :
ԱԿԸ ԴԵՅՆ ԴԱՔ ԳԿԾ : ՀԵՋԸ ՖՎԴԱՍ ՔԸԿ ՀԿԾ :

- 60 -

ՄԿԸ ՄԿԸ ՀԵՋԸ ՀԵՋԸ ՖԸ : ՀԵՋ ԴՎԿ ԻՎԴԻ ՀԵՋԸ :
ՄԿԸ ՄՄԱԼՈ : ԿԱԿԻԴ ՄՋԸՆ :
ՄԿԸ ՄԿԴԻ : ՄԿԻԴԱ ՄԸՄԴԻ :

መሬድ በርኩስ ነው፡ መቀመጥ ከረምት ነው፡
መሬድ የለ ሁኔታ ብቻ፡ መሰራት የለ አሳዛ ብቻ፡
መሬድ ያማረው እኩዎን በሚረቷው ይበላል፡
መሰጠን የለመድ መሰሰ፡ በህልሙ አቀማኝ ይዋስ፡
መአ እንደ ስት፡ ግርማ እንደ ስለት፡
መአከተኛ ክጠ ሆቴት ይገባል፡
መአከናው ከነ በጠጣጥ፡ መረጃው አስቀመጥው፡
መአከና የእኔ ያረመኙ፡
መአከናው ልብ አይነትም፡
መአከናው ሰራ በልጅቱ፡ የሚረቷው ንጂት በውጭቱ ይታወቂል፡
መአከናው ሰራ፡ ለተማሪ፡
መአከናው ቅንቃ፡ የለት መቀኑቃ፡
መአከናው በራ ለእርሻ፡ ዓግናው አያሻ፡
መአከናው ተመኝ፡ መአከናው እንዲታማኝ፡
መአከናው ወገን፡ የወሄይ ወርሄን፡
መአከናው ወጥ፡ እጅቶ ያስጠጥጥ፡
መአከናው ቅርቡ፡ ለፊብተራ፡
መአከናው ባግኩት ይገኘል፡ ልብ ተልቅ ይመኝል፡
መአከናው ባግኩር፡ አመዳ ይመር፡
መመራመር፤ ያገባል ከባህር፡
መመሳሰል የጋራ ነው፡
መምራ፡ አይበለም ጥሩ፡

መር የለለው ተንባት : የጊዜነት የለለው አንቀሳ =
መራም : ይመድቻል ከምራም =
መረጃ ለያረጋግጧት : መዋሪ ያበቃለል =
መረጃ በደንብበር : ወብት በከንፈር =
መረጃ ባቅጣጫ : መልካ ባኩንጣ =
መረጃ እናት : ንር እናት =
መርመ ዝግጁል : ወጪ ዝግጁል =
መርመ መግበያዎን እንዲሁ : መመሬዎን እታይም =
መርመ በሰበሰበ ማረሻ አይሆንም =
መርመ የሂሳብን ቅጽሕ ስታይ ለማዘዝ ስው ትጠቁማለት =
መስራት ነጥረ : መርና አስተማና =
መስስ ሌላ : ፈንድ ያስ ይል =
መሳሳይም ከንፈር : መገኘቶች ድንበር =
መስራት እንዲሁ : ማኅረሰብ አያቀትኝም =
መስተዋዱት ፍት ያሳያል : መስጋቢት ሁሉን ያሳያል =
መስተዋዱት ፍት ያሳያል : መስጋቢት ይበቃል =
መስከረም ባበባው : ሌጋግ በጥብቃይባው =
መስጠት አያውቁ እሱት : መምታት አያውቁ እናት =
መስጠት የማያውቁ የቆና አከላ =
መሆነ ለፍቅር : ለእጠ አበርከኝ =
መሽሽኑ እንበሳም ይሽሽል : መለስ ያለ እንደሆነ ስውን ያበላጥል =
መሽሽጥ የአመዳ እናቱን ያስማማል =

መቀመጥ : መቀመጥ »
መቀመጥ በኋ ንዑስ የ መሸሪድ በልግ ንዑስ »
መቃቄ እንደያ ስያምር አያራር : ወርቅ በጥብ አይዘገል »
መቃቄ ከመግበት : ገቅ በለጻ መግባት »
መቃቄትና መሰከር : ገይመልሰ መበዳር »
መበለት በቀበ : ገበዕ በንግድ »
መበለ ለከላል : ስራው ለንከላል »
መበለት ከሁለት : መፍረድ በወንት »
መበለት ከባክድ : የዚከርን ከዘመድ »
መበለ ሲንቆ : የዚከርና ሪንበቆ »
መበለን ደንብ ቅልወጂን ልሳሁት »
መበለ ያለመጠጥ : እንደሸር ያለወጥ »
መበለን ከሰው ቤት : መሻጋትን ከበት »
መበለን ከባክድ : ፍዴንን ከዘመድ »
መበለቅ የመታወሻ መዘት አስተካቶው »
መበለት ለፈረሰኛ : እናነጂዎ መያዝ እንዲያገኘ »
መተው : ገራሽ ከተተው »
መታላሉ : ገራል መንከባሉ »
መታደር : በከንደር »
መጀ ገበዕ ሂት : የዚ በለዕ ቅትቆት »
መጀ መጠና መጥና : መጀ ቅረመጥና ሪንበራ »
መናከሩ በቀበ : ወንበር በከታብ »

መንከብ ካላም፣ ስንደ ካልቻች እድታውቅም =
መንበገ፣ የመግል መዘገብ =
መንገድ ለማትረፍ፣ መማር ለመግኝ =
መናጀ ለንቀሳ፣ አዲጀ ለጥርሳ =
መናጀ የለለው በሆ፣ ለምድ የለለው ጉበሆ =
መናገር መልካም ንዑስ፣ ማረጋገጥ ይበልጣል =
መንፈር በልደቻች፣ አገር በንበረዎች =
መንፈር ካዋለ ጥብ፣ እደባባይ የዋለ ነገብ =
መንፈር ካሰንቁ፣ ካርቶ ካወርቁ =
መንፈር ለቀድመ፣ ወ-ሂ ለገዳብ =
መንፈር ልለ በቅር፣ በቅር ልለ በእግዚህ =
መንፈር ባሳቢ አይደረሰም =
መንፈር ካሽንት ይቀልል =
መንፈር ካገር ልጅ፣ የካገር ካወጥ ልጅ =
መንፈር ካገር ልጅ፣ ለደት ካያም ልጅ =
መኖር ማለት፣ በርሃንና መለንበት =
መኖር ማለት፣ በርሃንና መሰተዋት =
መኖር በከንቱ፣ ለው አለበቱ =
መኖር በከንቱ፣ ያለ ባለበቱ =
መከራና እና፣ እንባዳና ጥት፣ በደንገት =
መከራና ጉዥ እያደር ይቀልል =
መከራና የለው ያለቀለት በሆ፣ ካዙት በሁዋለ ቁክው ካርድት ይጠናል =

መከራንና መሽፈት : እግዢርን ማመን =
መከር የፊለው ጽጌስ : አላጊድ አመት አይነግስ =
መከፍትና መከብላል : ወደቅ መንከባላል =
መከረልት ሌሎች መቀበቻት =
መውሉድ ካለ ማዘገብ አይገዳም =
መመቻህን ሌሎች አጥጣን =
መገንባ በተፋ ባንድ : በታ በላለ በማንጭ =
መገንያ የፊለው በታ : ሌሎች በታ =
መጠጥ ከጨዋታ : መንዳም ለግርማጋታ =
መጠጥ ከጨዋ ልጅ : የክር ከገን ልጅ =
መጠጥ ከጨዋ ልጅ : የክር ከገን ልጅ =
መጠጥና ተማሪ : ቅለበትና ደረሰ =
መጥረሙው የተወሰኑ : በኩ ተመልሰ =
መጥረምው : መልማዕው መሰለው ይታየዋል ለሰው =
መጥር ወራ ይበራል : መለከመ ይተኞል =
መጨኑቁ የመጠበብ እናት =
መጠር ያበካት ደር የመታረቻዋን በላዋ ቤተወለቻ =
መጠሩ : መጠሩ ከሚለት በቃሉ መጠሟም ይ =
መጥረት ለመታማት =
መጥቶት ሌሎች መጥቶት =
መጥሪሮ በማኬ : ጽጌሬ በትክክል =
መጥሪሮ እኔ : የሚዋጥ ማን በላት ካለኝ =

መ-ቁ መ-ሂና የሰው ገንዘብ አይጠቅምም “
መ-ታኑን ከሚመስገኘ : ሆኖምንን ማስተኞችን “
መ-ት መወ-ቁስ : ይንጋጌ መንከስ “
መ-ት ይህ ይሞታል “
መ-ገኩ ባጥ : ቅጥ “
መ-ግት ገኻለኛ : እናዚ ለረኛ “
መ-ግት ያውቃል : ይልቃል “
ማስቀ ከፌ ባቃለ እራ-ቱ : በሰኞ እንጂዙቱ : ልዘን ነው አበቱ “
ማስቀ ይግ ስንደ እራ-ቱ : ወይሩ እንጂዙቱ : ይሰታ ነው አበቱ “
ማስቀን መልቶ ከማቱ : ለቋን ከለ ከባቱ “
ማስቀ ባታ-በላ ባድን ተውዳለኛ “
ማስቀ ከፈጸም ባድ : ማሽለ ከተቀረበ አንድ “
ማስቀሁን እራጋለኛ ወይ በለው? ማንን ወንድ በኋ “
ማስቀሁን ስያድ : በፈሁን እራድ : ይለል የበለኝ ኮሙድ “
ማስቀና ዓዋት : በብዛት “
ማስ በከተል አሽከር ይመስላል “
ማዳቸ ቀስ በኋ ስተሬድ የተያዘቻ ተመስላለቻ “
ማዳቸ እንደ አንጻሳ እመሆ በኋ ተሰንተቻ ባተቻ “
ማዳቸ ዘላ ዘላ ከምድር “
ማልዎ በንስ : እከለ ተን አይደርበ “
ማማት የለመደ እና ስያለን ያድራል “
ማማው ጥረት : ማሽለው ተንብበት “

ማግዴ ከተሰበት : ማሻሻው ከእንበርት :
ማጥናም ሌድሏች ነው :
ማረጋገጫ በስ : እራቱ ጉዳሽ :
ማረጥና መረጃዎች : እየበለ መንገዶች :
ማሩን ለምር : ወተቱን አጥቃር :
ማር ለሰነድ : ማር ይኖገኘ :
ማር ለሰነድ : ይመልል :
ማር ምስ ምን ይበደል : ለይሁ መለቶ ምን ይመልል :
ማር ምስ ምን ይገባል : ለይሁ መለቶ ምን ይመልል :
ማር ነከተታል በለሁ ሌጅሁን አተሳስ :
ማር አገባ አገባ : ገጽ ገብ :
ማርና ቅበ ይጠቀሙ : ከየት ይገኝሉ :
ማርና ገብ : ስህፈትና ገብ :
ማርና ወተቱ : ምን አገኝቻት :
ማሻሻ ለማሻሻ : ተያይዘ ቅሉ :
ማሻሻ ለሥር ይሰዋል :
ማሻሻ ዘንጀል : መከታተል ዘንጀል :
ማቅ ይሞላል : ምሽ ይደምወል : ገበወጥ በለበት ያወቻል :
ማባበል : መቻላል :
ማባበልና ማንቆሻበል : ማጥናትና መደላል :
ማተባበና አንጻት : ከተባበና ያረጋግጣ :
ማን ለሰነድና : ቤተመመራሕለሽና :

ማን ቤደመኝ : ስተዋዎች ተረጋግጧል።
ማን አለ መርማገድ : አለ ፈጻሚ ይረዳል።
ማን የወሬ የነበረ : ማን የርዳ የቀበረ።
ማን የወቂል ባላገር : ማን የጠብቃል ማገር॥
ማን የወቅ አገር : ማን ይጠብቃው ማገር॥
ማን ይመት ጥቅምት : ማን ይኑር አዲት॥
ማንን ታስቦናለሁ? ማረከቱን॥
ማውቅ መሳቅ : አለማውቅ መናቅ॥
ማውቅ አኖዋቸሉን : በንጥገር አኖልቸሉን॥
ማውራት ነው ለተነሱት : መሰራት ነው መንድነት॥
ማሬት በንረሰ : ይቻፍ በመለሰ॥
ማማኛት ማውጣትን ያስለምዶል॥
ማማኛት ማውጣትን ያመልሳል॥
ማጣት ከሰማይ ይርቂል॥
ማጣትና ማማኛት ይር ለይር॥
ማራር ከሌሎ ከባር የለም॥
ማ ባልኩ : ዓየል ከራልኩ॥
ማሪ መረመድ ስታውቅ : መሰላል መውጣት ማን አስተማረሱት?
ምለሁ በከርከሩት : ተግባሩሁ በቻሁ॥
ምለሰ በጥም : ቅዱ ይጠቅም॥
ምለሰ ይቀባል : የርሰ ይውጋል॥
ምለም ለመለመ : መኖር ለመለመ॥

ምርጥ በታጥጥ በጥናን ይበጠ? ወሂን በታጥኑ ይውጠ?

ምርቻና ፍትኩት "

ምርት ከገለባ፣ ጥናይ ከሰላባ "

ምሳሌሁ ሆኖ አንቀሳ ነው "

ምሰሌ፣ ሆን እንደእኔ "

ምሳር መግልት ፍያ ማጠት፣ አቶር መግልት፣ ወይ ብልሃት፣ አለች መጠ "

ምሳር፣ ብልሃት ይቀሰር "

ምሳር እራቱ፣ የምሳር በታጥጥ ተኩ "

ምሳከር ለጠለጥ፣ አመድማ ለመስልጥ "

ምሳከር በጠለጥ፣ ባቃለ ባፈጠጥ "

ምሳከር በታጥጥ ይለውጣል፣ ገንዘብ በታጥጥ ይመለጣል "

ምሳከር ከተጠረ፣ መስዋዢት ከተሰራ "

ምሳከር ያለው መግት፣ እያዳግትም ለመርታት "

ምሳና አዋጅን ያበረታል፣ ቅልን ያለበናል "

ምሳጠር የባቃለ ወፍጠም አይደለም "

ምሳጥ፣ ከምድር ወሰጥ "

ምቀና መለከን ይተካል፣ ለሰን ይተዋል "

ምንው በጠዘን፣ መድን ከበዝ "

ምናልባት በሰጠር አናት ቁጻ ተ፣ ለመተካኝ "

ምን በእግና በመጠ፣ በእግና እንዲይመጠ "

ምን በኋገሳ፣ በእግና አይከሳ "

ምን በተከና፣ አሳቢ ነው ተርሱ "

ምን በመቅለ : በእኔ እየከሰ :
ምን በዋሪዎ : አየቁል ነው መንገዶ :
ምን በያርጫ : እንደ ትመን እየተርጋ :
ምን በያርጫ : ደንበር አያዳልስ :
ምን በያነጻምና በዘመና : ከበት እየወጣ ቅጂና :
ምን በያውቀ ደን እይሁን : የምን በያምኑ መጋቢት እይሁን :
ምን በፈሩ : ከሞት እያቀሩ :
ምን ያመጣ ደህ : የምን የገባ ወ-ህ :
ምን ያመጣል ሌድ : የምን ይሰራል በዘና :
ምን ይሰማ : የምን ይመጣ ጽርር :
ምን ይበል ? ነጥ ! የምን ይጠዋል ? በቃድ :
ምን ይዘ ገብ :
ምንም በመ-ቱ : አራዳ-ማ ምም-ቱ :
ምንም በሆን ስር ነው እንዲ አጠ እየደማግሙ :
ምንም በጠም መንገዶ : የምንም በከተ አመድ :
ምንም በቀጥን በቃድ ነኝ :
ምንም በታወቂ : ከይና ቤራ አት-ሚንት :
ምንም በታ-ሳኔ : ከባድ-ማ አታልፈ :
ምንም በት-ጥም : እንደ-ት አደርሰ እንዲ :
ምንም በጠላው በወንድ-ማ ጥንበር ደም እልይበት :
ምንምም የምንምም አያምረኩ : ከመረጃኩ በቀር :
ምንምር መፍ ተወቂ በለት : የንኩስ ሆኖ እብቱ እይኙ ገብ አለ :

የዕቅኑና ገዢ : አይደለምም ዘ
የከረው የከረው : ባይሰጣሁ ገከረው ዘ
የከረው የከረው : እንዲ ቤት መከራ ይሞከረው ዘ
የዘር ነዘር በጥሩር : ላይ ተመዘር ዘ
የዘር ከሽያጭነው : መሻገር ከነበረት ነው ዘ
የዘር ከሱግ ነበርኩ : ማን ቤትማኩ ዘ
የጥር በረለዳል : ማሳ ቤታድል ዘ
የጥር በዘፍ : ሆኖ በመቻፍ ዘ
የጥር በጀመሪ : ያውሳ ማን ገብር ዘ
የጥር በአለች : ስሜይ በሙረች ዘ
የጠን ለርሃዎች : ለፋን አንቀዎች ዘ
የጥ ለኅጻ አስተማረች ዘ
የጥዋት : የእለት እኔት ዘ
የጥ ለይቶር ፍርማት : እመል ለይቶር ተጥት ዘ
የጥ ለሰት ነው : መፈጸም ለምንድኝው ዘ
የጥ ለይርስ ተሰ : መር ለይርስ ደረሰ ዘ
የጥ በአሁላ : ተዘዝር በይሁላ ዘ
የጥ በእንቅስቃሴ ይለመዳል ዘ
የጥ ለጥር : ስንጻ መቻጥር ዘ
የጥ በዘገቤ የቀረ ይመስላል ዘ
የጥ በልቀሰለት : የከንያት ባሉምንበት ዘ
የጥ አይለመድ : ታሽ አይጠመድ ዘ

ጥዕና ማስኑ፡ ከሆነ መሰብሰቢ ይ
ጥዕና የሰጠ ቅበረ አይነትም ይ
ጥዕና የህል እና፡ መቁጥርን የህል እንዳያ
ጥዕና ለራሳ ያውቃል ይ
ጥዕና ለጠበቃው ጥስጠር ይስጥናል ይ
ጥዕና ለተገኘው ትልሁ ያደምጣል ይ
ጥዕና በጠልሁ ይስቀል ይ
ጥዕና ለተጠለ የመቀት ይመዘላዋል ይ
ጥዕና ለፈርማ፡ ተዕና የመድ፡ የፍር፡ ይ
ጥዕና ተለለ አበላ የት ያውቃል፡ ለትናተው ለማኑስስት መዋጥ ያስተዋል ይ
ጥዕና ተናጋሪ፡ ከተመን በፊት ደንብ በሁዋል ይ
ጥዕና ነጋዶ በራሳ መቀማት ስምን በንድናው ማምላጥ ይቆሙዋል ይ
ጥዕና አዋር ያባሩን ቅና ይጠየቅል ይ
ጥዕና አሳሳል መንድመን ይንዳል ይ
ጥዕና አንዳይ፡ ግንደን በመሰጥ ታረሱመን በላይ ይ
ጥዕና አያውቃብና በይ፡ ይ
ጥዕና ከመከሩ በት አሳት አይቀምም ይ
ጥዕና ከመከመ፡ እውር ከመጀመ፡ (ይጠላል) ይ
ጥዕና ከመከመ ይጠላል ይ
ጥዕና ከመውለድ፡ ማስቀረድ፡ ይ
ጥዕና ከመጠበት አይቀምም ይ

ጥዕኑ ከመረጋ : በግ ከበረጋ “
ጥዕኑ ከገዢድ : ላይ ከለመደ “
ጥዕኑ ወርሃዊ በሰት : የወጪ እኩመስለውም “
ጥዕኑ መታደር : ማሳተኞ ጥሎ መንፈር “
ጥዕኑ መሆነ ለመከላዎች ይከታታል “
ጥዕኑ የለቀን : በልህ ያመቀን “
ጥዕኑ የመከራከት አለት : ቅንጂ የጠረጋገጧ አለት ይገባል “
ጥዕኑ የተከለውን በልህ እኩንቃለውም “
ጥዕኑ ያገኘው ልላጥ : ወጪ ያገኘው ልላጥ “
ጥያ የለ መልከ ቤት : እመል የለ ነገር ቤት : አስተኛው ስጋብት “
ጥፊር ቁርጥ እርፍ እኩታየውም “

- ፭ -

ፈጻጸ ቤቱ : ገዢም ማሳተኞ “
ፈጻጸሙን ባለማ : እዋናን ባለማ “
ፈጻጸም ባይሩሉ : እዋና ባይሩሉ “
ፈጻጸም መር ባይወጥበት : ያስረዳኝበት “
ፈጻጸም ማር : ከነፈጻጸም ያማለ “
ፈጻጸም ቀኑኑ : ገዢልና ፍኑኑ “
ፈቻ አስበ : ቁርጥ እኩል “
ፈቻ እገር ለመሽኑ ይመቅናል “
ፈቻቻና በራሱ : ገዢግና ፍኑና “

ሸስን ለተለጠ : ሂሳን ለነው ”
ሸስን የሚያችል እንደት : ባለቤቱን የሚያስገበ ቤት ”
ሸስ ስመላጥ : ነገር ሰመላጥ ”
ሸስ ስይጠና : ጉተና ”
ሸስ ተተዋዋቃ ወላጊ : ለባልጊ ታታቁ እዘዑ ”
ሸስ ተከናዣቦ : መጠጥ ገልብ ”
ሸስ ከተመለመ : ነገር ክመለመ ”
ሸስ ከዋለ ለምድ እያንዳም ”
ሸስ ከዋለበት : እግዚ ይሰበበባ ”
ሸስ የት ቴረዳለሁ ? ካንተ ፈር : ሰንቅሳ ? እንተሳ ”
ሸስ ያለ እንደት : ቅድቅ ያለ እውነት ”
ሸስ ይሽጻቸል እንዲ ልብ እየሽጻቸም ”
ሸቻን የተወለደ ልጅ ለምድ እነሰው ወይ ”
ሸብ ይከላከላ ባቻ : ከተኞ ይደርሳል ንጂ ”
ሸብ ይከላከላ ባቻ : ብቻ ይመጣ ይቻ ”
ሸብን ባለቤቱ ያውቀዋል : ማን ይጠቀዋል ”
ሸብን ያማርራል ሰው : ቅንጂን ያልቀመሰው ”
ሸት በንቀ እንድ እጅ ይለቻለቻ : የንግ በንቀ ክመከራ ይመድቻ ”
ሸት በንቀ : እንድ እጅ ይለቻለቻ : የንግ በንቀ : የተያዘ እህል ይመቻ ”
ሸት የለሁም በሉት : ክመጠ እውጠልኝ አለ ”
ሸት የስት : ሙስ አማራት ”
ሸት : የሰማይ መብረት ”

ԵԴ ՔԱԼՈՎ ՔՈ : ԻՆՈՒ ՀԵՓՔՆԻ «
ԵԴ ՈՐՄԵ ԻՌՈՒ ? ԿԴՈՒՆ ՈՂՈՎ ԴՅ ՏԼ «
ԵԴ ՈՒԽԹՎՈՎ ՔՃԵԾ «
ԵԴ ՊԱՀ : ՊԵ ՈԽՆՀՀ «
ԸՆԴ ՈՇՆ ՀԽԹՎ : ԱՊԼՈՒՆ «
ԸՆԴ ՔՑԿՊԳԱ : ՀՓՈՒՆ ՔՑԿՊԳԱ «
ԸԴ ՄԱԼԱՌ ՀԸՆ ՊԱՓ «
ԾՐՈ ՃՈ : ՔՃՔՆ ՀՈՒՆ «
ԾՐՈ ԻՇՀՓ ՔՆԶԱ «
ԸԸ ՔՊԳԲՄԸՀՈՎ : ԻՆ ՔՊԳԲՄԸՀՈՎ ՔՈՐ «
ԸՓ ՔԱՄԵ ՀԼՓ : ԱՊՄԱԾ ՀԵՌՈՓ «

- Ա -

ՈՒՆ ՄԱԼԱ «
ՈՒՐ ՈՒՐ ՈՓԵ ՈւՓ ԳՍ-Ք : ՔԸ ՔԿՆ ԻԸՄՊԳ ՄԱԿԱՆ ՈՅԴՆ «
ՈՒՐ ՈՄ ՈԾՈՒ ՀԵՌԸԿՊԳ «
ՈՄ ԱՊ ՆՄ : ՋԸՄԿ ՔՄՈՒ ՆՄ «
ՈՄՍ-Դ ՔՑԿՊԳԱ : ՀԻՄ-Դ ՔՄՈՒԽՆ «
ՈՄՍ ? ՀԱԼՈՄՍ-Դ « ՀԵՄ ? ՀԴԻՄ-Դ «
ՈՄԴՐ ՈՄԴՐ : ՈՈԴ ՈՄԴՐ «
ՈՄԴՐ ՀՆՁ ՄԹՄՒ : ԻՒՄԳՀՈՎ : ՄԻՒԾ ՔՄԻՀՈՎ ՔՑԱՆ «
ՈՄԵ ԳՄՆ ԲԸՓ : ՄՄՆԴՀԴ ԳՄՆ ԲԸԿԴ «

ሰንበ በታኑ : መኖ በስትኑ "

ሰንበ ትልዕም : ወኖ ተጊዜ "

ሰንበ አገራ : ጥናር ወንበሬ "

ሰንበ ከነግስ : ጥናር ከነልበሻ "

ሰንበ ይመድቻል ስላ : ጥስስ ይሁ ቅመች "

ሰንበን የህል ፍዴራል በለው : ከከበን የህል በለተኛ የዘጋጀል አለው "

ሰንቀጥ መቻል : ለእግዢ.እብቱር ይመቻል "

ሰንቀጥ ነገሥ : እደቀ ነገሥ : በሁኔድ የለ እይሩቅባገሥ "

ሰንቀጥ ወርቅ : እንደሸረኞ መረቅ "

ሰርቅ ከማስብት : እጅን መስብበብት "

ሰርቅ የተዋዣ ሌቦ : ጥዋዣ ሌሎች የተ ሌጋባ :

ሰርጋች መጠጥ : በርበራ ቅንጥል "

ሰርጋች ስይመጠጥ : መገኘረት ትመጠጥ "

ሰርጋች መጠጥ : ትቃል አስጠጥ "

ሰባት አመት የታወረኝውር ነገ አይኙሱ ይበረሳኝ በለተዘጋጀል እንደሞን አድራ አለ "

ሰባት ወልደ አቶበትኩት "

ሰባት ገዢ እንደሆት ወላቹሁ እንዲ ለንገር ነው "

ሰንፍ ስት : እድል የአት-ገዢ ለንበረት "

ሰንፍ ስት የገባ : በፈው በስኑ ገራል የገባ "

ሰንፍ በእል ያበዛል "

ሰንፍ በመከናት : ወሂ በመቻጠት "

ሰነዱ አረጋጥና ከፍቃ ይመልከል “

ሰነዱ ይወደዋል በለው : ገለግ ይበቃሉል ወይ አለው ”

ሰነዱ ገበሩ በመስከራም ያርማል “

ሰናቀዱ ተቀምናት : ተልብ መሰላም “

ሰኔ መቁጥርና : ህዲር መገኘቶች “

ሰኔ : እኞ ሰኔ “

አንበሳት ለበት : ቅሬስ ለባለቤት “

አሳል, በስላሴ : ፈጻሚ በኩብር “

አከር ከኝታ መግኘቶች : ከሽመት መለያት “

ሰው ሆኖ አይሰት : እንደሁት ሆኖ አይጨሱ የለም ”

ሰው ሆኖ የማይሰብ : እንደሁት ሆኖ የማይጨሱ ”

ሰው ሆኖ የማይበድል : እንደሁት ሆኖ የማይጨሱ ”

ሰው ለመዳደር : አንጻር በፋት ነው ”

ሰው ለመዳደር መሠራት ያርሳል ”

ሰው ለማጥኑ : እግዢስኩስኩር ለለማጥኑ ”

ሰው መሳሪያ በሽንን ”

ሰው መታረና : በክንፈና ዲ መቆት መከበና : በደንበና ”

ሰው መኖሩ ለመከበር : የመቆት ወሰን ደንበር ”

ሰው ማሙን ቅብር ነው ”

ሰው ማሙን ጉዳለኛ : የእኔ ለየመሰላም ”

ሰው ማማት : የሰው ስር መብላት ”

ሰው ማን የህላል ? የተናገረውን ”

ሰው ማኅሬቱ አያቶዎም ነው ይሁን
ሰው የጊዜ በስራ : መቅረቱ ይወሩ ይሁን
ሰው የጊዜ በዋና : እግዢርን አያቶልልም ይሁን
ሰው የጊዜ ይመለላል ? በለው : ካርወን ይሁን
ሰው ሌሬድ አገር : ንብ ሌሬድ አጥር ይሁን
ሰው ሌሬድ ከርስቱ : ባል ሌሬድ ከማስቱ ይሁን
ሰው ልይትኝረዥ ከስው በት ይረዳል
ሰው ቁመቱን አይተ ይችቱን ይሰራል
ሰው በስው የተጠኗ : ሰው ወጪ ይሁን
ሰው በእሁዳ እሁዳ በዘርዝር ያዋራል
ሰው በውሃ : የቃት በሙራል
ሰው በውደድዥ ይደግኝል
ሰው በዋላበት : ወሂ በውደድበት
ሰው በዘመድ : ከባት በዘመድ
ሰው በጀር : አይተ በንገርጻር
ሰው በሰባ ለመረት : አያሁ በሰባ ለረዎት
ሰው በታማ : ተመለመለ ነባማ
ሰው ባለውቀው ይፈጸማል : እግዢር ባወቀው ይቀጣል
ሰው ባንሩ ሰው ነው
ሰው ባንሩ : በት በበኩ
ሰው ባንሩ : እንበሳ በጀር : አዘ በበሆኑ
ሰው ባንሩ ወይሮ ነው

ሰው አለቁ : የምር ተደባለቁ =
ሰው አለበሬት ገዢ መግባቁ : አለ ጉልበቱ መሆኑ መግባቁ =
ሰው አለመንዘጥ : በዝር ነው መዝዘጥ =
ሰው አለበብ : የሰው በቅለው መሳቢ =
ሰው አለገኘ : የሚገው መኖሩ =
ሰው አለገር : መሬት አለገር =
ሰው አተመኑ : አገልግሎት አመኑ =
ሰው አየ : አግነር አየ =
ሰው አይዥድም በረላ : ከበት አይዥድም ገዢ =
ሰው አማራላ በጥቅ : አጥፍጭ ሆኖ ይጠበቃል =
ሰው አንድበቱ አንድ : አንድ ቴረበቱ አይበላም =
ሰው አንድቅሙ : አሁል አንድ ቅርሙ =
ሰው አንድነጋገሩ : በቅለው አንድነጋገሩ =
ሰው አንቀጽ በሆነ : አግነር በለገር ነው =
ሰው ከመለመኝ : አምስክን ማመኝ =
ሰው ከመከራዎች : መከራዎች የመከራዎች =
ሰው ከምተ የለ ገዢ : ከፈሰሰ አይታረስ መሆኑ =
ሰው ከፈሰው የሰያቶች ስጋዊ ይበላል =
ሰው ከተከተተት : ፕሮ ከተከተተት
ሰው ከቆየ መካመድ : አሁያን በገመድ =
ሰው ከኖረ ከሚሰሩ ይመልክል =
ሰው ከለሁል : የዚን የሁል =

ՈՄ ԿԱՌԵ : ԱՔԴ ՈՒՆԴ «

ՈՄ ԿԱՐ : ՃՆՈԾ ՀՅՈՒԺՔ «

ՈՄ ԿԱՐՄԻԴ ԿԱԶՁ ՀՅՄՈՒՂԴՐ «

ՈՄ ՄՊՀ : ԼՊԱԾ ՀՊՄ «

ՈՄ ՔԴՈՉ : ՈՄ ԹԸ «

ՈՄ ՔԱՌԵ ՀԿ : ՈՄ ՔԱՌԱՌ Ք.Ը «

ՈՄ ՔԱՌԵ : ՔԴԱ ԴԱՌԵ «

ՈՄ ՔՄԴ : ԹԿ ԳԱՐ «

ՈՄ ՔՈՂՔԱ ՀՊԲ : ԹԿ ՔՈՂԿԱ ԲԴՐ «

ՈՄ ՔԱՌԱ : ՀԸԱ ՔԱՌԱ «

ՈՄ ՔՎ-ՔԸՍ : ՔԴՐԲ ՔՊԵՍ «

ՈՄ ՔՎԸՆԱ ՀԴՋ ԿՈՐ ՀՅԱԺՔ «

ՈՄ ՔՎՆՓԱ : ԼՊԱԾ ՔՎ-ՓԱ «

ՈՄ ՏՊՓԸ ԹՊ ԴՋԱ ՀԴՋ ՆՄ «

ՈՄՆԴ ՈՉՓ : ԱՊՈՆ ՔՊԵՓ «

ՈՄԴ ՀՄԱ ԴՅՆՓՄՓ ՔՊԸՆ «

ՈՄԴ ՈՄ ՀՊՄ : ԳԵՌԴ ՊՅՈՒՓ «

ՈՄԴ ՈՄ ՔՊԸՆԸՆՎ : ԳԵՌ ՔՊՊԸ ՆՄ «

ՈՄԴ ՀԴՋ ՊԲ : ՀՄԲ ԴՅԻՈՂԲ «

ՈՄԴ ԿԱՐՎ : ՀՄԿ ՀՅՆՓԴՎ «

ՈՄԴ Մ-ՔԸՄ ՀԴՋ ՀԴՄՆՎ «

ՈՄԳ-Վ ՎԿ ՈՄԸՆՎ : ՀԵՐ ԹԼ ՄԸՆԸՆՎ ԱԼ «

ԱՅԵԴ ԱՎՃԱՌ ԲԸՆ ԿՄ. «

ԱՅԵԴ ՈՒԾՔՄԹ ՊՍԺՎ ԲԹՄԼԱ «

ԱՅ ՊՈՋՅ ՈՒԾԳԸՆ : ԲԸՆՄ ԱՓՓ ԱՎՄ «

ԱՅ ԻՊԳՋՅ ՔՔԱՐԴՅ ՊՐՈՒ «

ՈՐԴ ՈՆՃ : ՄԱԼՄԵ ԽՈՎ ԲՃ «

ԱՅ ՈՒՅՆԴ ՀՎՃԱՔ «

Ա.Ա ՈՐՄԴ : ԲԸ ՊԱԴՅ ԽՈՎ ԴՐՄ «

Ա.Ա ԿՈԸ : ԲՂԳ ԻՄՊ ԲԹՄԸ «

Ա.ՄԴ ՄԸ ԱԵ : ՈՆՃ ՄՔԸՆԵ «

Ա.ՄԴԿԱՆԴ ԲՆՊ «

Ա.ՄԴ ՅՊԴ ԴՈՒԸ ԲՎՊԱ : ԱՅՄԴ ՅՊԴ ԲՓԸՆ «

Ա.ՄԻԿԴ ԱՊԵԼՊ : Ա.ՅՈԼԴ ԱՊՀԻՆ և ԱԽԾԳ ՔԻԿ : ԱԽԾԳ ԱՍԱ ՅՈ «

Ա.ՄԻԿԴ ՀԵՄԻԿ : ՈՒԾՊ ԲՆԻԿ «

Ա.ՄԻԿԴ ԲՊԿԱ ԱՃ : Ա.ՔՏՈՒԴ ԲԲԿԱ ԱՃ «

Ա.ՄԻԿԴ ԲԸՆԱ : Ա.ԽԸՆԴ ԲԸՆԱ «

Ա.ՊԸ : ՖՈՒՊԸ «

Ա.ՊԴ ԲԸՆԱ : Ա.ԻԿ ԲՊՄՆԱ «

Ա.ՊԴ ՈՒԾ ԲՆՓԿԱ «

Ա.ՊԴ ԴՄԸ : Ա.ԴԻ ԱՄԸ ՀԵԺՄՊՐ

Ա.ԸՈՆ ԺՆՊՄ : Ա.ԸՆՅ ԺՆՊՄ ԺՆՊՄ «

Ա.ԸՄ ԲԺՄՊՄ : Ա.ԸՄ ԲԸՆՄ «

Ա.ԸՄ ՔՄՊ ԱՄՅԴ ՀԵՐԱՎՄ ՊՆՎ «

Ը.ԱՆ. ՀԱՆ. ՄՈՋԻՆ : Ը.ԱՆ. ՀԴ. ՄՈՋԻՆ «
Ը.ԱԾՔ ՔՔԱՆԴԻ : Ը.ԱՄՆԻ ՀԱՊՈՒԹ-ԳՈ «
Ը.ԱԱԾ ՅՈՅՎՈ : Ը.ՀԱՄՊ ՅՈՅՎ «
Ը.ԱՅ. ԱԿՐՈՒ ՅՈՂԱ : ՈԿԱՆ ՅՈՂԱ «
Ը.ԱՅ. ՅԼՓՈՒ ՀԵՅՈ : ԻԶԴԱՑ ԱՅ. ՔԸՆԱ «
Ը.ԱԾԴ ՓԸՔ : Ը.ԱԾԴ «
Ը.ԱՇ. ԻՆԴԻ : Ը.ԴՐԻ ՄՃԱ ՀԲԺ-ՄԳ «
Ը.ԱՇ. : ՄՃԱ ՄՃԱ «
Ը.ՎԴՄ-Մ ՀԵՅ ՀԲՄ : Ը.ՎԳԳԻ ՀԵԱՀ-Մ «
Ը.ԱԱ. ՄՋՋՋ : Ը.ՅՄ. ՄՓՄ «
Ը.ԱԱ. ՔՂԻՒԴ «
Ը.ԱԱ. ՔՂԻՒԴ : Ը.ՏԿԸ ՔՂՈՒԴԱ «
Ը.ԱԿ ՊԿ ՅՄԵԱ «
Ը.ԱԿ ՅԿԱԳՈԱ «
Ը.ԱԾԱ. ՊԿՀԴ : Ը.ԱԾԱ. ՅՓԸԴ «
Ը.ԺՄԱ. ԻԻԴ : Ը.ԺԱՑ ԻՄԲ «
Ը.ԳՂԱԴ ՔԱԾՈ : Ը.ՄԳԴ ՔԱԾՈ «
Ը.ԳԻՒԴ ԱՊԳ : Ը.ԱԱԾ ՄՅՄԳ «
Ը.ՄԱՀ ՅՄԼՓՄ : Ը.ՊՄԴ ՀՄԼՓՄ «
Ը.ՄԱՀ. ՀԲՍ-ԱԱ ԱՄՎՅ ՊԼՖ «
Ը.ՄԱՀ. : ՅՊԱՀ «
Ը.ՄՊՈ : ԱՀԱ ՔՀԿ «

Ա.ՎԻ ՈԹԵՒՔ ։

Ա.ԽՀ ՈԹԵՒԸ ՖԸՆՔ + Ա.ՄԴ. ՈԹԵՒԸ ՄԸՆՔ ԱՅԵՒՋՊ

Ա.ԽԸ Մ.ԱՐ + ԱՀԿ. ՊԵՏ

Ա.ՔԱՆՔ ԱՔՊԸ

Ա.ՔՊԸ ՀԿ : ԸԳԸՆՔ

Ա.ՔՊԸ ԴԻԶ + ԱԼՈՒ ԱԶ

Ա.ՔԸ ԱՀՊԸ ԸԳԸ

Ա.ՔՊԸ ԴԻԶ + Ա.ՄԿԴ ԱՅԵՒՋՊ

Ա.ՔՎԱՄ.ԱԼ + ՓՀ ՊԵԼ

Ա.ՔՎԱՄ ՈՒՀԿԸ ԴԻ : Ա.ՔՎԱՄ ՈՒՍՄԸ

Ա.ՔՎԱՄ ԴԻԶ + Ա.ՄԿԴ ԱՅԵՒՋՊ

Ա.ՔՎԱՄ ՔՇԱԴ ԲՀ

Ա.ՔՎԱՄ ՔՄԿ ՈՒՄՂ

Ա.ՔՔԴ ՔՊԵԳԸ Ո.ԱԼՈՒ ՔԳԸ

Ա.ՔՔ ՔՊՂ : Ո.ԱՄ ՔՈՀՄ

Ա.ՔԸՄ.Դ ԲՄԼԱ

Ա.ՔԱԼՈՒ ԲՆԻՈ : Ա.ՔՎԱԾԴ ՔԼԳՈ

Ա.ՔՆՄ : ԸՄԱԼՈՒ

Ա.ՔՆԸԸ ՔՊԵԼԸ ԻՓՄԴ ԱՀԲ ՆՄ

Ա.ՔՄ ԱՀ ԱԲ ԸՄՆԱ

Ա.ՂԻ : ԸՂԻ

Ա.ՄԱ : ԸՄԸ

ለመኖት አበት : ሰልከት ወደት =
ለመኖት የቀረ : ለምጥ ይረዳል =
ለመግ ዝደን ጥቂ : በይዘት ያንፈል =
ለፈሩ አይከሰ : በተጠ አያርሰ =
ለለቅስ ስኅብ : ስውል ስሰማ : የሰጠሁኑ ስማ : ከደረሰ ተቀማ =
ለለው-ቁው እኔ : ስንት ያመማ ስኅ =
ለል ያለበት ተለማሳ : ዘንጀል ያለበት ዓገሳ አይመቻምም =
ለል ይዘ ስርቆት : ቅዱ ይዘ ሰነት =
ለማና አለበለበት : መ-ሽማና ማስት =
ለር ማሙድ በማሙድ : ቤት መምረጥ በዋዕ በዋዕ =
ለር ይሻከሚል ለበራ : ቅንቃ ያገዢል ለውራ =
ለቁዕው ሪሳሰ =
ለበው-ን ግረፈው =
ለበል ተከቀው : የምር መሰላው =
ለታት በባርሃርታ : የዋቱ በቀበታ =
ለቁዕው : አገራል =
ለት-ታመም ተፈወስ : ባት-እከሰ ተቀደስ =
ለተዋጋ ጽጋስ በላት : ጽጋ ተዋጋና አለ =
ለንጠ ለድመት : ጽጋስ ለከባት =
ለንጠ : የየራ ስሰባ =
ለያረዳ : አይሰለዳ =
ለያርሰ ግርድ : አለያና ፍርድ =

ԴՔԸՆՊՐՈՎԸ : ԴՔՐԱՆ ԴԱՀ =
ԴՔՌ ՔՈՂ ԿՅԵՋԸ ՈՂԱ ՔԸՆԱ =
ԴՔԸՆՓ ՔՈՂ ԻՈՒ : ԴՔԸՆԸ ՔՈՂ ՔՅԻ =
ԴՔՄՓ ՔԴԱՒ : ԴՔԱԸ ՔՄԱՒ =
ԴՔԸՆ ՊՅԱ : ՔՔՊՄԱ =
ԴՔՐԱ ՊԳԸՆ : ԴՔԸՆ ՄԳԲԱ =
ԴՔՄՅ ԱԴ-Թ : ԴՔԸՆԸ ՄՊՅԱ =
ԴՔԼՄ ԱՀ-Թ : ԴՔՖՈԱ ԱՓՈԱ =
ԴՔԼՄՄ : ՔՊՄՄ =
ԴՔՊԿ ՄՊԸՆԹ : ԴՔԸՆ ՊՊԴԹ =
ԴՔՊԿ ՊՅՆՈՈ : ԴՔԸՆԸ ՄՊՅՆՈ =
ԴՔԸՆ ՀԵՊԿ : ՀԼԻԴՀ ՀԵՊԿՈՒ =
ԴՔԸՆ : ՀԵՈւԸՆ =
ԴՔԸՆՓ ԱՓԸՆ : ԴՔԸՆԸ ԱՓԸՆ =
ԴՔԸՆՄ ՊՄԸՆ : ՀԿՊՅ ՀՔՄՓԳ =
ԴՔԸՆՄ ՊՎ-ՀՈՒ : ՄՎՀՀՀ ՀԼՈՒ =
ԴՔԸՆ ՊՊԴԹ : ԴՔԸՆԸ ՊՊԴԹ ՀԵՊԴԹ =
ԴՔՖՈՒ ՄՊՅ : ԴՔԸՆԸ ՊՊՅ =
ԴՔՖՈԱ : ԱՓՈԱ =
ԴՔՖՏԸ ՔՈՄ : ԱՊՎՓ-Թ ԱՊ + ԴՔՊԲԳ ԱՊ =
ԴՔՖՏԸ ՔՊՀ ԱՊ : ԴՔՖՏԸ ՊԴՓՈԱԳ ԱՊ =
ԴՔԸՆ ՊՊԴԹ : ԱԿՈԸ ԱԼԱ ՄՊՅՆԴ =

አይበርከ የርዳል + አይታየው ይረርዳል =
አይተርኩት አበደረቻት + ስትቀበል ጥተቻት =
አይታለም የተፈጻሚ =
አይታደለ አይገዝሁ + ስያልበ አይመዘሁ =
አይታገል ባይ + ስይመር ጉዳይ =
አይታፈሩ መገላጻል + እብድ ያስቻል =
አይታማር : መኖ በእርሱ =
አይገንር ይረርዳቸታል + ስይቀድ ያነበጥታል =
አይከከ : ተብከ =
አይመሰለ ያዋዋለ : ይሰበሩ አይመግኘለ =
አይመሰለ ስያድር : የሰው ልጅ በእርሱ =
አይዘሩ ማጨረሻ : ስይረመዳ መሂድ =
አይደመል ቅዱስ =
አይገድለ ተፈራ : ስያረጋግጣ መፈራ =
አይጠኑት አበት : አይልከት ወደት =
አይጠኑት አበት ባይ : አይሰጠት ተቀባይ =
አይጠኑት የመሰከራ : አይጠጣ የሰከራ =
አይጠኑት የመጣ : አይጠማብ የመጣ =
አይጠኑት ይመጣል : አይዘሩት ይበቃሳል =
አይጠይቅ አያውቅ =
አይጠጠ መሰከር : አይጥቅ መቁጥር =
አይጠለት የተጠለ : ሲጠብ ያበላ (አይረሰም)

አይታው ይಥድቻለሁ : አይታውሙ ይጠዋቻለሁ =
አይፈታ ማረከቱን : አይፈታ ከብሩኝን =
ለት ለበት : መፍጠር ለቅዱት =
ለት ማገድ ቤትምሬት : ጥስስ ተናቁላለች =
ለት በማረጥ : መንዳ በቅርቡት =
ለት በቃዕስ : ካደረ በንተስ =
ለት ታውቂ : በመንዳ ያልቂ =
ለት አማካት የመረዘዝው : ከሰ የነዘዣው =
ለት ከበባ : ተመንግጫ =
ለት ከዚህድ : እሁሉ ከዚህድ =
ለት ከጠላች : በቃለው ከጠላች እና አመል አውጭች =
ለት ከልወለድች ቅጽጌ አትጠቢያም =
ለት ከልዋሽች : ባልዋን ተወልደለች =
ለት የአከዥ ፖት አይፈራም =
ለት የወደድ : ገንዘብ ሌሎት ወረዳ =
ለት የመን : ገንዘብ የዘንድ =
ለት የመግዥ መብ አይበርሱም =
ለት ይውዳለ : ማረጃ የንገድና ወልደለሁ =
ለት ይብ ተፈረለች : አጥር ተመሳለች =
ለትና ቅስ : ቅስ =
ለትና በት አይታውንም =
ለትና እኩያ በቅሳ =

ԱԴՎ ՔԸ ՈՅՈՒ ՀԵՄ-ԱՐ ։
ԱԴՎ ՔԸ ՔԸ ՈՅՈՒ + ՈՒ-ՇՄ-Ն ՅԻՒ ։
ԱԴՎ ՃՆԻ : ՆԴՅ Ի-Կ Մ-Կ ՆՅՈՒ ՊՈՒ ։
ԱԴՎ ՃՆԻ : ՔՈՄ-Դ-Ն ՅՓՄ-Ն ։
ՈՈ ԱՓ : Մ-Ա ՀԵՄ-Փ ։
ՈՈ ԻՈՒ : ՀԵԺՄՈՒ ։
ՈՈ Մ-Ը ՀԵԿՀԳԹ : ՈՈ ԶՄԿ ՀԵԿՀՊԹ ։
ՈՈ ՔՓԸ : ՈՈՄ Հ-Ն ՅՓԸ Հ-Ն ՈԲՊ-Ն ։
ՈՈԴ ՅՓԸՊԱ : ՊՈՂ ՅՈՒՊԱ ։
ՈՈԴ ՔԴ-Ո-Ն : ՔՊ Հ-Ո-Ն ։
ՈԸՍ ՀԵԶԱԸՍ : ՀԱՐԴՍ ։
ՈԸՏ : ՈԸՉ ՄԻՒՏ ։
ՈԸՏ Հ-Ն : ՀԸՐ Ո-Ն ։
ՈԸՏԸ ՀՓՊԳ : ՓԸՄԸ ԴՊԳ ։
ՈԸՄ-Ն ՀԵՊԳ + ՅՄ-ԼԱ ԻՅԳ ։
ՈՄՈՒԸԸՍ ՈՄՈՒԸԸՍ ՊԱԽ-Ո.ԼՈՎ + ՈՒ-ԱԽՈՍ ՈՒ-ԱԽՈՍ ՊԱԽ-ՀԼՈՎ ։
ՈՄ- ԱՈՂԸՆ : ՈՒԸԸ ԴԵՈՒ ։
ՈՄ-Ն ԱՈՎ- ՀՄՀԸՄ- ։
ՈՄ-Ն ՄԸՖ + Հ-Ո-Ն ՔԸՖ ։
ՈՊ Հ-Ն-Ա : ՈԸՄ- Ո-Ն-Ա ։
ՈՊ ԻՄՄՊԱԸ ԱՅ : ԱՊՈ ՅՊԸԸ-Ա ՈԸՄ- ԱՅ ։

ስም ከመቻዊር በላይ ይውላል ॥
ስም ይወጣ ከበት : ይከተላል ካረበት ॥
ስምንተኞች ስ : ስው እብላሽ ॥
ስናን የጤና : ሪሳን የጤና ॥
ስራ ለሰራው : እኩህ ለማራው ॥
ስራ ለሰራው : ወራ ለማራው ॥
ስራ ከመቻታት : ለጀንግ ለተታት ॥
ስራ ያጋ ለማኬ : እኩሳ ይለቀባል ॥
ስራ ያጋ መካከሉ : ቅቡን ቅጽ ይሰናል ॥
ስራ ያጋ : ማረጋገጫ ያጋ ॥
ስራ ያጋ ገበደ በበኩ ይሞታል ॥
ስራ ያጋ ገበደ ዝግምጫል ॥
ስራ ያጋ በኢት ይሞታል ॥
ስራ ሲጠላ ይታኑቃል : ማስተኞች ባንጋገሩ ይታወቃል ॥
ስራ አንድ ያንቀው : አንድ ይወዳቀው ॥
ስቦላ በመሻብኝ : ወንጀሮር ይበልብኝ ॥
ስብላ ያርቆ : ገኔያ ይኔያ ॥
ስታብቃው : በልተኞች ታይወ ॥
ስታብቃው ወላ : ባጥላ ॥
ስታብከ ወላ : ባጥላ ॥
ስታገዳደሪያ : ማምናን አንድታደሪያ ॥
ስንቀን የተቀባዩ እኩያ : ወግ የመታወ ሲንደ ॥

ብንቻቻን : በልባቻን እለ አጥራ :

ብንቻ ያለው መግ አያደርም : ወስ ያለው አይታሰርም :

ብንቻሁን ባህሪ : አመልካን በንግ :

ብንቻና ማሱለት እንደ የሽጭው ነው :

ብንቻና አበዳ አያደር ይቀላል :

ብንኩርና ውት : አበትና እናት :

ብንደ የሚን አልከ አመያ : የሚከር አልከ ቁስር : አተር አልከ ተርተር : በቁሳ እንተም
እንደረዳ :

ብንደ ሪፖርት : ወይሸ አሳቱ : ማለፈም ማስቱ : ለምን ስርዓ ይረዳል : ስርዓ እለ በበቱ :

ብንደ በቁሳው : በለን በጥበቅ :

ብንፈ የደበ : ለም የጋለሞት :

ብደበኛ ባይ አመንገድ ባይ የሆል :

ብደተኛ ለሰነበት : ይሆናል ባለቤት :

ብደተ ለመራ ያመኅል :

ብደተ ከጠዋ ለጅ : መንገድ ከነር ለጅ :

ብደብ በልጅ ያምራል :

ብደብና በደበ አከል ነው : ተርተ ለው መሰማቱ ነው :

ቦታ ለጥሩብ : አጥንት ለተከኑ :

ቦታ ለጥተው በላዋ ነስ :

ቦታ ቀረ : እና ቀረ :

ቦታ ቁርበለት አይተ ወደ ፊረስ :

ቦታ ቁጥር በሉት : መፈም እንድ እለ :

ስር ከመራት ወደቀ አዲር ስይን አይናሳም ॥
ስር ከሰር ነው ॥
ስር የንገድናዎች : ቁጥር በረከ ስያጭ ይሻሻል ॥
ስርው ያሰጣቸው : ከበለው የሰማው ገንዘብ ॥
ስርዓቱን ሰራዊት : ንፍስቱን ለገንዘት ॥
ስጠኞች አለማለት : ከመክፈል መሰንበት ॥
ስለቱን በመግኘቶች : ሆለቱን ማለቀዎች ॥
ስለት ገዢ ለክ : እንደ ገዢ ቅድድ ॥
ስለት ገዢ እንደሱት አደራሻሁ : እንዳ ለነገር ነው ॥

- ፪ -

ሽማ ለጠበቅ ለልጅ : በቅሉ ምጥ ለጠበቅ ॥
ሽማ ማዋስ ለባላንድ : በቅሉ ማዋስ ለውታድር ॥
ሽማ በውሃ : ለውሃ በንሰረት ॥
ሽማ በየራሱኩ ይለበባል ॥
ሽማኑ በሙሉ : በይዞን በሙንጻሩ ॥
ሽማኑ በድሩ : በይዞን በሙንጻሩ ॥
ሽማኑን በምዝኑ ያሰወል : እህልን አለም ይበታል ॥
ሽማበቅ በመርከመው አይሁንም የሚሰላል ॥
ሽርመ-ማ ስታረፈድ : አቶጠራ ተሆናለት ॥
ሽርመ-ማን የወደፊት : ልብስኑ ጥሩ አበደ ॥
ሽና በት አይገባም ॥

የመት ስንኩ አመድ አይገኝም =
የመት : ገዢ ቅጂ =
የመት በተርጋ : ስጋ በገበት =
የመትና ቁጥት ከልከ አያላፍም =
የግዢ ለመን : አዘጋ =
የግዢ ለሽጥ የወርሳል : ገጥ ተረጋ የለበሳል =
የግዢ መከሰሳ : ወደፊት ማረጋ አይችግርም =
የግዢ ለቃጥ ማር ይዘ እያደ : ይሰ ለለው ማር ይዘ እያደ =
የግዢ በጥት ቁጥር ፍጥሮት : የሽጥ ለይሁ በጥት መቶ ፍጥሮት =
የግዢና ማር እያደር ይከበዳል =
የግዢና የጋግ ከበት : በጋብ ይከተት =
የግዢና ጥጥ እያደር ይከበዳል =
ይ. በመከራ : አንድ በመረመረ =
ይ. ተንሳ መሰን አይከፍትም =
ይ. በታለብ : ያው በገለ አለቸ ያመት =
ይ. የዋሽ : አንድ የገበሽ =
የግዢ ገዢ ሆኖ ይገምታል =
የመል ለጥት : ሲ. የመት =
የል አንደሆን ይገኘል : ቁጥጥ አንደሆን ይጠናል =
የመልና ክንግ : ቁልና በግ =
የግዢና ስለ የማር አይጠኑም : ትልማት ስለ ገጥ አይነቶም =
የግዢና ከለበት : ንጽር አይኖቹበት =

የማግሌ ካልሞት : ስንደ ካልመረት „
የማግሌ ይገለግለ : የተጠቃ አበት ይላል „
የማግሌና ስልታ ለይምለ እያቆሙም „
የማግሌና ፌብ በአለበት ይገባል „
የማግሌና ከምከር ከመለየት : ከምግብ መለየት „
የበት እናር ቀጥ መተቻለሁ አለ „
የታና ማማት : ለእሰጣ ማውራት „
የንብር : መኖር በመከራ „
የንብርት አንድም በለት ገዢ : ይገመትም ገዢ „
የንብርት የባህርውን ይስታል „
የኢ በደኝነ „
የተልን ወደ አይት : ቅዱን ወደ ተለዋስት „

- Φ -

ቀለም ለቦመበት : ቁርክ ታረዥልኝ „
ቀለል አማት : ለሉ በትር አገት „
ቀለጅ : የሰይጣን ወካጅ „
ቀልብ የፊለው ወቅ : መፊቃ አምጠልኝ ይላል „
ቀሙን ለይቀር ከነጋጋግቸው „
ቀማኝና ገኝታ : ቅለማኝና ማታ „
ቀርቀል ወርሱ ማር ለአሉ ማር ለከፍል „
ቀሉ : አንዳይደረሰበለ „

ԳՈ : ԱԴՅԵՋՈ «

ԳՈԾ ՔՈՇ ՔՈՐ ՅՈՎՃԱՀԱ ՈՆ ՈՒՆԻՒՆ ՊՈՒ «

ԳՈՒ ԼՄԿԴ : ՈՅՈՂԴ ԼՄԿԸԴ :

ԳՈՒ ՄՈՃՅԹՎՆ ՈԽՏ ՅՈՒՏԸՆ :

ԳՈՒ ԻՈՒ : ՊՅՈՎՆ ՅԸԸՆ :

ԳՈՅ : ՈՃՄՅ :

ԳՈՆՅ Ո.ՄՈՂՈՒ ԱՊԱԾ ՅՄԿՊ :

ԳԴ ՈՎ ՄՈՂՈՒ : ՄԴՅ ՖԸՆԴ ՀԱՂԴՈՒ :

ԳԴ Ո.ԸԸՆ : ՀԳՈՒ ՅԸԸՆ :

ԳԴ ՈՈՒԺՈՒ : ՄԴՅ ՈՓՈՒ :

ԳԴ Ո.ՀՈՒՊ : ԱՊ ՅԸԸԿՈ :

ԳԴ Ո.ՓԵԿ : ՄԴՅ Ո.ՄԿ : ՖԸՆ ՈՊԿ :

ԳԴ ՀՈՒԿՈՎ ՅՈՒ ԿՈՇ ՅՊՈՒ :

ԳԴ ՀՅՀՀ ՄԵԶ : ԱԵ ՀՅՀՀ ՊՅՈՒ :

ԳԴ ԻՍԿՈՒ : ԱԵ ԻԸԿՈ :

ԳԴ ԻՊԱՅ : Ս.Ա. ՅՊԱՅ :

ԳԴ ԻԼՓՈՒ : ԱԵ ՀՅՓՈՒ :

ԳԴ ՔՈՄՅ ՔԱ ՀՅՀՅ ՅՈՒՆԱ :

ԳԴ ՔՈՀԱՈՒ ՄԵԶ ՀԵՏ ՅՈՒՓԱ :

ԳԴԳ ՄԵԾՊ : ՀՅՀՅՅՅ ՅԱՓ :

ԳԴԳ ՄԵԾՊ ՅԱՓԱ : ՈԱՍ ՅՈՎՖԱ :

ԳԴՈԾ ՖԸԿ : ՊՈՎՆԴ ՖԸԿ ՊԴ ՅՄԳԱ :

ቍድ ስማይ በቀስ : የሆዎች ጥሩር አበበ =
ቍድ ካለት ላጭ ተያሳስች =
ቍድ ገብቶች ይሸጋ አይቀርም =
ቍድ መሰጥ : ጥሩር እራስ እና አልተ =
ቍድም ለማንኛ አለመሆን ነው =
ቍጥኛ ለማንኛ : ይማት ለመሆን =
ቁልጥ የገት : ቁና አማራት =
ቁሙ ተከራክር : በረህ ተመሳሳይ =
ቁጥ እንዲለማ : ቁርጥ እንደ ማጣ =
ቁጥንጂያ መምሳሌ : የተለመዶ አመል =
ቁል ለነጠ : አሁን ቁጥድ ያወጣ =
ቁል : ለመንግ ይጠና =
ቁርጥ የገንዘብ የሚያሳይ ? በላት : በየዚለኛ ነው እንዲ : የነጠናት ወንድም ነበር አለ =
ቁና ለመስፈርቶች : በርካቤ ለማስከርቶች =
ቁጥ መሂዳድ ልትማር መዝላል ተማሪዎች =
ቁጥ ፍሽድ ዓይነት ተጠሪዎች : ተለዋወጥ ተለዋወጥ =
ቁጥቶም ለያደግ ዘዴ ይህናል =
ቁጥኑና መረጃ ለጠናው ይጠና኏ል =
ቁል ለረማመጥ : የመረጃት ይመላዋል =
ቁል አይመጥ : እንዲያጠናው =
ቁል ክጠባበብት አይመማም =

ቍል የገኘው ሲለጥ : ወሻ የደፋው ሌላጥ =
ቍልን አንድ ታክ ስደበው : ለሰራዊ ይኖራል =
ቍም ይዘ ብለት : ባዕር አካላው ወዘት =
ቍምህን አትርሳ : የመዳቀን አንስ =
ቍጠኑ የቆሰለ ወሻ አንድልበት አይመሆም =
ቍጠኑ የተወጡ ወሻ አንድልበት አይመሆም =
ቍጥ ገልቢ ክንብንብ =
ቍጥናም ኮውርድ ይመሳል =
ቍኩ ቁኩ ያስተኛ አንድ ቅበ ይጋ : ለመከራ ለሰርሽ ቅር =
ቍልሁ ለይዘዴ : እግዚሁ ለይዘዴ =
ቍሰ ተዋና : መቆሁቅናው ተዋና =
ቍሰ ለንዝር : የቍር ለማረኝ =
ቍሰ እበር : እረመና ክማህበር =
ቍሰና ገብ እያየ እስት ይገባለ =
ቍል በንኑ ይንጋጌ ይሰጣል =
ቍልና ይንጋጌ ተማቶ : ለለና ቤት ተማጋቶ =
ቍልወጥ እስከበት ይጥላል ኪመጀ =
ቍመሙ የበዘበት ወጥ : አይቀጃም አይከመጥጥ =
ቍማል በጥፍር በደዱወት : ለብ ይህና እስት =
ቍማል ከእከላት : የሰነድር ከበት =
ቍማል ወሂ ወረጃ በልት : ለንድሰበ ለመጀ ለይርሳ : ቁጥሩ ወሂ ወረጃ በልት :
ስፈርጉር የሰው ይጋው እስከር እስት =

ቍጊነጥኑ ወደም ተዋል ወደህ

ቅርጋች : እንደ ስት :

ቅበ መዝናድ ደርቃ የወራል :

ቅበ ታኅጥር ለመባለት : የባት የናት :

ቅበ ይፍሰስ : ከገዢ አይተርኬ :

ቅናት : ያደርሰል ከምት :

ቅናት ጥናት : አይገኘም ከናት ከብት :

ቅጊርሰ የት ታሸፊሉ ? መተማ የት የርሰሉ ? ልማማ ?

ቅንናት : ለንፃስ መድሃኒት :

ቆሎ ለዘር : እንዳደረግ ለደግር አይሁም :

ቆሎን በቅረጥሙት እንዲ በያዝት አያልቁም :

ቆማጣን ቁጥጥ ካላለት ገብቶ ይፈተኝታል :

ቆና ሲመድድ : በሆነን እረዳ :

ቆንጂና ባለጂል ሌያር አይቀርም :

- 11 -

በሁለት በትር አይማቻ : በሁለት ዓይ አይማቻን :

በግምሌ ወጪዎ : በስዴ እርከፍክዎ :

በግምሌ መኖር ይዘሩ : ቤት ይሰሩ :

በሁዋላ የመመ : አይን አመመ :

በለምሳም መሳሽ ከሽሽነ በላሁ አለች አሁያ :

በለት አለው : ለመት ደቀቀ :

ԱԱՅ ՈՂՔ ՔՆԸՆԴԻ : ՔՈՂՔՎ. ՔՆԸՆԴԻ »
ՈԱ ՈԱ ՅՈՒ Ո.ԸԸՆ : ՊԱ ՊԱ ՅՈՒ Ո.ԸԸՆ »
ՈԱՌ ՀՄԴ : ՊԲ ՄԵԴ »
ՈԱՒՎ. ԻՄԸՆԸ : ԻՄԸՆԸ ՖՆԸ »
ՈԱՒ ՄԵՐՄ ՔՊ : ԿՈԸՆԸ ԳԸՆ ՔՊ »
ՈԱՒ ՔՊԵՈԸՆՎ. : ՔՈՎ. ՆԿ ՔՊԵՒՊԸՆՎ. ՀԴՅ ՆՎ »
ՈԱՒ ՔԻԴ : ՔՆԴԴԴԴ ՔԸԴ »
ՈԱՇ ՀՆՋ ՀՆՋԸ : ԴՆՋ ՀՆՋԸ »
ՈԱՇ ՀՄԻՆԴ : ՑՈՋԸ ՀՆԴ »
ՈԱՇՆԴ ՄՋ ՂՋՄ : ԱԾՋԴ ՄՋ ԱԼՋՄ »
ՈՄԱԼԻԳՄ ՀՆԴԴ ՀՆԴԳԸ »
ՈՄՀԸՆԴ ՖԸՆ ՈԸՆ : ՈՄՀԸՆԴ ՈԸՆ ՈՄՖ : ՈՄՀԸՆ ՄԴՄԴԳՄ »
ՈՄՈՂՄ ՖԴԴԸՆ : ԽՈՂՄ ՖՈՂՄ »
ՈՄՈՒՀԸՆ ՔՊ.ՔՊԸ : ՈՈՒ ՈՒՄՎՆ ԽԲ ԽԲ ՔԸԸՆԸ »
ՈՄՈՒՀԸՆ ՄԿ : ՀՆԽՆ ՀՊԿ ՏՖ ՀԼՐԿ »
ՈՄՈՒՄ ՔԴՂՄ ՄԸ : Ա.ՄԸՆՎԿԴ ԽԸԸՆՎ »
ՈՄՈՒՄ ՄՊ. ՄՊ : ՈՈԸՆՄՊ ԿԲԴ »
ՈՄՈՒՄ ՄԿ : ՈՈԸՆՄՊ ԿԲԴ »

ԱՐԴՅՈՒՆՈՒ ԱՆ : ՀՅԴՄԴԱՌՈՒ «
ԱՐՄՆ ՔԻՆԴ : ՅՍ ՄԱՌ ՊՊՈ «
ԱՐՄՆԴԻ ՊՈ ԺԱԼ : ԽՆՉՈՒՆ ԴՊՈ «
ԱՐՄՃԸ ՄՊՖՈՓ : ԱՌՊԳ ՄՊՐՓ «
ԱՐՄՃԸ ՀԼԹ : ՀԼԴՅԱԽՈ ՔԼԹ «
ԱՐՄՊՈՒ : ՀՅԵՄՓՈ ՊՊՈ «
ԱՐՄՏ ՊՊՈՒ : ԱՆՅՎՅՈ ԱՋ ՀԱՊՈ «
ԱՐՄՆ ԻՆՃ : ՔԻՆՃ ԴՃՅՃ ՅԱԿԱՌՈ «
ԱՐՄՆ ԻԹԸ : ԱՆՃԸ ԱՋՎՅՆ ԴՃԸ «
ԱՇԽԹ ՄԸ ՊՅՄԴՈՒ : ՔՈՃՃԱԿՈՒ «
ԱՇ ՄՅ : ՂԿՅ ՀՔՍԳ ԴՔԼՅ ԴԺՅ «
ԱՇ ԱՅՃՃ ԻԹՃ ՁԸ ԲՄՎԱ «
ԱՇ ԱՄՔ : ՔՄՈ ՔՆ ԴԿՆՔ : ԹՃԸ ԱՃԸ ԱՃԸ «
ԱՇ ԱՊՎՈՒ ԴԿ ԱԼՎ : ՔՊՐԻ ԻՎԳՈՒ ՔՊՃ ՀԼՎ «
ԱՇ ԴՅԿԻՒ ՓՅՈԸ : ԴՈՃ ԴՅԿԻՒ ԻԲՆՅՈԸ «
ԱՇ ՀԿԸ ԱՌՈՒ : ԻՌՈՒ ՀԿՊՒ ԱՌՈՒ «
ԱՇ ԼԴՅ ԱՎՈՒ ԱՃԸՆ ՔՆՃԱ «
ԱՇ ԻՆԱՌՈՒ : ՀՅԻԿ ԻՆԻՌՈՒ «
ԱՇ ԿՃՃ ԲՄՎԱ «
ԱՇ ՄՅ ՀԿՅ ԵԿՊԱ «
ԱՇ ՔԸՆԱ : ԹԸԿՅ ՀՍՅ ՔՔՆԱ «
ԱՇԿ ԱՆ : ԻԿԸՍ ՄԿԴԻ «

ԱԵՐ ՈՒ ՄԻՒՀ : ԳՅՈԾ ՈՈՒ «
ՈԾՓ : ՀԹԹՒԼՍ : ԺԿՓ «
ՈԾՈՒ ՈՂԿ ԱՃ ԴՈՒ ՔԿՃԱ «
ՈԾՈՒՆ ՊՀՄՋՊ : ՈՉԿ ՔՅՊ «
ՈԾՈ ՔՈԾՃԱ : ՈՓԿ ՑԻՃԱՃԱ «
ՈԾՉՈ ԿԵՐՈՒ ԿՊ «
ՈԾԹՈ ՀՔՓԹՈ : ՈՈՄՅՅ ՀՔՓԹՈ «
ՈՈՈ ՀՅՈՒ : ՈՈԴ ՀՅՈՒ «
ՈՈՄՅՅ ՔՒՇԺ : ՄԿԱ ՀԿԶՄՎՆ ՔՒՄԺ «
ՈՈՄՅՅ ՔԼՓ : ՈՅԿԲ ՔԶԼՓ «
ՈՈՄՅՄ ԿՄՀԿ : ՈհՃԱԽ ԿՄԿ «
ՈՈՄՅԲ ՔԼՄ ՖՀ : ՈՓՈ ՔԼՄ ՊՈԿ «
ՈՈՄՅԲ ՔԼՄ ԹԹԴ : ՈՊԴ ՔԼՄ ՔԹԴ «
ՈՈՈՈՒ : ՄՄԳՆ ԴՀՈՒ «
ՈՈՊԴ ՀՄՄՀ-ԴՄ- ՀՅՔԲՄԳ : ՈՊ ՀՄՄՀ ՔՁԳՓԳ «
ՈՈՆ ԽԾՅ ՑԱՀ : ՈԴԿ ՑԱՀ «
ՈՈՆՈԴ ԱՅ ԶՈՀ ԽԵԴ : ՈՈՀ ԱՅԴ ԱՊԴ «
ՈՈՄ ԹԲԸ : ԱՃՓՅ ԴԲԸ «
ՈՈՄ ՓՈՃ ՀՅՎԴ ՈԵԴՈԴ «
ՈՈՄ ՓՄ : ԱՃՓՅ ԴՓՄ «
ՈՈՄ ՈԿՓ ՀՄՃ ՀՔՇԿՐ «
ՈՈՄ ՀԿԸ : ՀԼՄԳԿԸ «

በዕስ ፊት አያበሳ : ለታደ አይከበልሁ ነ
በለተ የበኩረ : ከእግዥር ቅጂክረ ነ
በለተና በመሆን የማይርሰስ የለም ነ
በስርቃት ከመከበር : ይሻላል ደህንቶ መኖር ነ
በለተአርቃጥ : ዳቀኑ ነ
በገኘግለ የታረች : በወንድ የደረሰው ነ
በገምብራውም ትል አለበት ነ
በገኘትኝ : ያደርቃሁ መጋኝ ነ
በገኘታውን የደረሰው መጽሑ፻ት የለውም ነ
በገኘታውን የደረሰው ፍሰው ይዘልቁል ነ
በቀን ማዘት እንቀሳል በእግና ይጋዳል ነ
በቀና ቁጥሩ እንዲያስፈል : በግራ ቁጥሱ እንዲ ይያስፈልና ነ
በቀርቦትም ያስጣ : በደረሰኞም ያስጣ : እኩል ቁን ወጣ ነ
በቀል ከምር : ብንጀር ይግታብቻል ነ
በቀል ያለ ይረዳል : በመቆጣሪ ያለ ይውረዳል ነ
በቀሰ ተናዘዝር : በመናከሩ ጉናሽ ነ
በቀሰ ተናዘዝር : በመናከሩ ጉናሽ ነ
በቀሉ ማስረዳዋን በመስቻት : በረሰዋ አስመራቻ ነ
በቀሉ ስይጋዝ ከርቃ ነ
በቀሉ ገንታን አጠር በላ ማፍረድን አለየቹ ነ
በቀሉ በከርቃ : ብንቅ በስልቻ ነ
በቀሉ አበትህ ማንኛ በለት : ይረዳ አገቱ አለ ነ

በቅለ እንደ ገዢው ተ ህዝብ እንደመረው ይ
በቅለ እንደሰንድት የ አውር እንደመረት ይ
በቅለ እንዳስታና ተ ለመ እንዳስተዳደሩ ይ
በቅለ ካል የ የምመጥ ይ
በቅለ ያለ ካርቸ የ ለማኝ ያለ ስልቸ ይ
በቅለ ማዘ ማዘ የ እንደ መው ለማግዘ ይ
በቅለ መኖ መኖ መኖ የ ሙሉት አገባቶ ባሳቦን እምዕስ ይ
በቅጥ የኩረ በቅጥ የኩረል ይ
በቅማጥ በት እንደ መት በርቃ ነው ይ
በቅረጋት በትር በመቱ በመጋት ይኛ በረቱ የእግዚህ ግብ ካብቱ ይ
በቅብ ሌይ አብርጥም የ በመስቀል ሌይ ወኝም ይ
በቅራኑት ተደንደል ይጠብቃቻል ይ
በበላህ ገብር የ በበላህ መስቀል አይዘላም ይ
በበርበራ የተገኘ ሲሆን መደቀኛ አይዘላም ይ
በበሽታው የተገኘ የ በተንስስ የተቀኘ ይ
በበትኑ እማይማታ የ በዘመና እማይረጃ ይ
በበባህ ገብ የደንቅረ የ በበባህ አምሳካ ሲል ይኩራል ይ
በበታ የ ለሞኝ በት ተንጋጋ የ በከረምት የ አበትህ ተከተት ይ
በበግ ሌይ ተረቀር ይ
በበአዋ ያርዳል የ በመል ይጠብቃል ይ
በበኩ በቅጠ የ በመለማ በቅጠ ይ
በበተ በመድ ግኝም የ በቅብ ተናማኝም ይ

ԱՌԵ ՔԼՐՄԺԴՅԱ : ՈԽԶՈՂՅ ՔՋՊԹՄ-ԴՅԱ »
ԱՌԾԿՅ ԻՂՓՄ : ՈՎԱԼՄ ԻՑՓՄ »
ԱՐԱՒ ԻՄՀՃ : ԻՄՓՀԱԱՄ ՄՈՂՆՃ »
ԱՒՂՄ ՔԾՃԱ : ՈՋՄԿ ՔՋԱԾՃԱ »
ԱՒՂՅ ՅԲ : ՈՄՃ ՖՅ »
ԱՒՂԴԱ ՊՄԴ : ԱՒՄԱԾ ՈՂԴ »
ԱՒՂՃ ՔԾՃԱ : ՈԺՄ ՔՃԱԾՃԱ »
ԱՒՂՄ ՑԻՃԻՇՈՒՅԱ : ԱՒՂՃ ՑՄՈՒԻՇՈՒՅԱ »
ԱՒՄԻԼ ՂՂՃ : ԱՒՃԱԼ ՂՄՃ »
ԱՒԳՉՃ ԱՂՃ ՈՄ ՔՃՆՔՃ »
ԱՒՄՀԱՌԱՄ ԱՄԳԴ : ԱՅՀԱՄ ԱՄՀԱՄ »
ԱՒՋՄՀՄ ՆԿՅ : ԱՒՄԱՓՄ ՄԿՅ »
ԱՒԾ ԱՂՅ : ՆԿՅ ԱՓԿ »
ԱՒԾ ԱՂՅ : ՄԿՅ ԱՓԿ »
ԱՒԾ ԻՃՍ : ԱՊԱ ՄԿՅՍ »
ԱՒՂԴ ՄԿՅ : ՆԴԱՐ ԱԵԿՃ »
ԱՒՂՃ ՄԿՅ : ԴԱՓ ԱԾԿ »
ԱՒՂԴՄ ՔՂԴ : ՈՎԱԼՄ ԱԵԿՃ »
ԱՒՂՃ ՄԿՅ : ՈՎԱԼՄ ԱԵԿՃ »

በንጠ ገዢ ብንጠ ይኩስል ነ
በንጠ ተት አይዘበት : በገዢ ማጥታ አይደተሆት =
በንጠ ስው አይፈርድ : በው-ሃ ለይ አገት አይነድ =
በንጠ እች ለይ ብንጠ የምት ቅምስው አያገኝም =
በአጠ ይመቱ የተከተረ : በሰላም የተመተረ =
በእንቅርት ለይ ይር ይግኘ =
በእውሮ ይጠቃቀስ-በታል : በእንቅር ይንገኝኬ-በታል =
በእውሮ ካናድ : በርቃ ንው እናድ አናድ =
በእው ቅቱ የተለመሰ : በታውና ንጂሰ =
በእዳ-ሚህ እውቅበት : ስርተህ ክበርበት =
በከብቱ የለጠ : በፈረሰ-የገለጠ =
በከሳ የከበር : ባንት የለከራ =
በከባ ለይ በሰራ እባቢ-መከራ : በዘሩ ለይ በሰራ አጥራ-ው-መከራ : በምድር በሰራ
እረፍዎ-መከራ : የት ወ-ቆ የት ልደር አድር በየ አለቶ ወኩ =
በከረምት : በርናስከን አታውሮ እበት =
በውለድ የከለሰ : በከብቱ የለጠ =
በውር ልቃ : ባሙት ቅጂሰ ተልቃ =
በውተት ለይ ወ-ሃ መጠጣት : ያበካዋል ያነማዋል =
በውንድ-ሚ ግንባር ይም እልይበት =
በዋስ ያለ ክበት : በጣት ያለ ቅለበት =
በዋጋ : ክፍት-ህ ልጅ ተዋጋ =
በው-ለ : ይፈጻማኝ ንው በለ

ԱԹ-Ա ԻԿԵԴԻ ՈՓԼՈՒ : ՅՆ Մ-Ա Բ-ՌՈՂԻ ՖԼՈՒ »

ԱԹ-ԸԸԸ ԴԵ Մ-ԸԸԸ : ԻՆԻԸ ԴԵ ՈՄԸԸ »

ԱԹ-Մ ՄԸ ՔՈ ՀՔԸԸԸ »

ԱԹ-ՄՊ ՊՎ- Ճ- ՀԵՆԴՎ- »

ԱԹ-ՄՊՎ ՋՀՀՆ- ՊԳ- Ս-Լ- Շ-Խ ՀԺ-Վ- »

ԱԹ-Բ ՌԻՎ- : ՈԿՎ Մ-ԿՎ- »

ԱԿԸ ՔՎԻ- ԱԿԸՎ- : ԱԿՎԻ- ՔՎԻ- ՈՓՎ- »

ԱԿՄԸ : ՔԼՄԸ ՄԿ- »

ԱԿՄՄԸ ՀԿԸ ՄԿԸ »

ԱԿՄՄԸ ՀԿ ԴՀԸ »

ԱԿՄՄԸ : ՔԴՀԸ ԻՈՒԵ- »

ԱԿՄՄԸ : ԱՄ Շ-Խ ՔՀԵ- »

ԱՐԱՒ- ՅՆ ՊԵՆՈՒ ՇՆ ՔՎՆՎԻԱ »

ԱՐԱԼՒ : ՔՎԸԸԸ ՄԿՒ- »

ԱՐՄՅԱ- ԿՆ- »

ԱՐՄՄ- ԱԴ-Ա ՀԵՄՄ- : ԱՄԵՆՁՄԸ ՊԼ- ՀԵՎ- »

ԱՐԱ ՎԴ ՀՐՄ- ԴՎԸԸԸ- »

ԱՐԸԸ ՀՈՂ ԾՐ-Ա ՔՆԿ- »

ԱՐԸԸ ԵՈՒ : ԱՆԾՐ-Ա ՔԻՒ »

ԱՐԸԸ ՈՓԼ- : ՔՎԱ ԳՎՐ- »

ԱՐԸԸ Ւ- : ՄՔՀԸ ՀՆՐ- »

በእበ ገደ መ-ልመል =
በድህንት ገደ ስንተኞች + በቃጥና ገደ ቁምጥር =
በድለው ማረኩታቸ + ተበድለው ይቅርታቸ =
በድንገት + አሁን ገዢ ከዚህ በት =
በድጋ ፎንጻጻ + በሽንብር ቁጥ =
በድ አገብቶ ቁጥጥን =
በድ የየዘትና ወርቅ ከመከናዣ እንደ ነው =
በድ የገኘና እያጠና + ያጠና እያገኘና =
በድ ሆኖናንት + በለሁል ማኅጣናት ስይተዋወቂ ይጥራሉ =
በገቢብት + እያወጪብት =
በገና ምጥታ + እያቆጠጥ ቤት =
በገኘ ሲሳ-እባብ መመጠሙ =
በገኘ እረሱ + እባብ ይዘ ታስፋራራ =
በገኘ ዓይወ ለጠልበኑ እጣሁት =
በጠለምታ በት + ሆነ ይጠለበት =
በግ ባልበላሽ ተበደኝ እለ ፖስ ንብረት =
በግ ከበረሪ + ቁጥና ከመረሪ =
በግ የፈለመ-ቀበርን እውራ እያለትም =
በገ አማካኔን መጠር + ከሬ አማካኔን በጠር =
በኢትዮ ቅን የገዛሁት ወቅ ስያስተዳደሩኝ እያቀርጹ እለ ፈረ =
በጠስ እየ መተት + የግዘር ተርሱት =
በጠረመኑ + መጠር ይጥሉ =

Առև ԵՇԿ : ՈՒՆՆ ԹՎԿ :
Առօք ՀՄՓԴ : ՔՐԴԱ ԽՈՂԴ :
ԱռԴԱՍ ՄՈՒ ՔԼԳ :
ԱՐԳ ԿՈՒՏԳ : ԱՐԳ ՃԿԳ :
ԱՐՅ ՔՌ ՀՅՈՒՌՈՒԳ :
ԱՐՖԴ ԱՐՖԴ : ՔՊԼԱ ԱՓՓԴ :
ԱՐՊԴ ԻԼ ԴՎ ՊԴ ՔՊՊԱ :
ԱՐԳ ՔԼԱ : ԱՑԴԴ ԱՌԼԱ : ՔԼԱՄ ՔԻԻԼ : ԱՌԼԱՄԳ ՔՆԻԼ :
ԱՌԱՄ ԱՐՑԴ Ծ-ԱՆ ՆՎՀԴ ՔՁԸՋԱ :
ԱՌԱՄ ՔԱԼԵԴ : Ժ-ԹՔ ՔԱՄԵԴ : ՔՆԵԶԱ ՄՋ ՊԴ :
ԱՌԱՄ ՔՆԵՋ : ԱՑԱՆ ԴՎՅՈ :
ԱՌԱՄ ՔՆԵՋ ԱՌԱՆ ՔՆԵՋ : ԱՎ-ՎԻ ՔՆԵՋ :
ԱՌԵԴ ՔՆԵՋԴ : ԱՎ-ՎԻ ՔՆԵՋ :
ԱՌԵԴ ՔՆԵՋԴ ՄՋ ՔՈՂՎԱ : ԱՌԵԴ ՔԴԴԱՄ-Դ ՈՎ ՔՊՈՎԱ :
ԱՎ-ՎԻ ՔՎՈՎԵԴ ՂԵՋ Մ-ԱՆԱ Գ-ՎԻ ՔՄՈՒՐՎԱ :
ԱՎ-ՎԻ ԿՎԵՋ ԱՎ-ՎԻ : ՔՎԱԾՔ ՔՎՈՎԵԴ Փ-ՊՐԲ :
ԱՎ-ՎԻ ՉՈ : ՀՈԼԱՄԳ ՀԱՈ :
ԱՎ-ՎԻ ՀԵՄ-ՎԵԲ : ՀԵՈԴ ՀԵՄ-ՎԵԲ :
ԱՎ-ՎԻ ՀԵՄ-ՎԵԲ : ՀԵՈԴ ՀԵՄ-ՎԵԲ :
ԱՎ-ՎԻ ՎԵՋ :

Ա.ԸՆԴՀ ՈւժՄ : Ա.ԸՆԴՀ ԺՀՄ :
Ա.ԸՆԴՀ ՄՊՀՄ : ՊԼՀ ԻՄՀՄ :
Ա.ԸՆԴՀ ՀՀՀ : Ա.ԸՆԴՀ ՀՀՀ :
Ա.ԸՆԴՀ ՀՀՀ : ԻԿ ՔԻՀ ՀՀՀ :
Ա.ՖՄԴ ՔՊԲՃ : Ա.ԳՐԱԴԴՄ ՀՅՈՒՄ :
Ա.ՖՄԴ ՔԱՌՄ : Ա.ՄԱԿԴՄ ՔՄ ՆՄ :
Ա.ԱԼ ԴԴ : Ա.ԳԸ ՀՄԴ :
Ա.ԱԾԽԱԴԴ ՓՄՀՀ : Ա.ԱԾԽԱԴԴ ՔՊԴՀ :
Ա.ԴՀ ՆԿ : Ա.ՀՀ ՀԿ : Ա.ՖԳՀ ՀՃՀ ՀԵԺԴՊՄ :
Ա.ԴՀ ՆԿ ՔԴՀ : Ա.ՆՈ ՆԿ ՔՀՋ :
Ա.ԴԿԴ ԴԴՋՀ : Ա.ՔՏՈՒՇ ԴՌԻՋՀ :
Ա.ԳԿ ՔՊՔՊՄ : Ա.ՓՄՊ ՀԵՀՈՎ :
Ա.ԻՄԴ : ՀՏՎ ԱԴՀ :
Ա.ԻԳՖԴ ԴԱՊ :
Ա.ՄԸՆ ՌԱՄ : Ա.ՄԸՆ ԹԱՅ : Ա.ՄԸՆ Ա.ՄԸՆ :
Ա.ՎԲԲ. ՄՊ ԴԲԲ : Ա.ՄԱ ԴՎՀԲ :
Ա.ԱԼ ՄՋԴ : Ա.ՄԵ ԹԱՅԴ :
Ա.ՔՊԲ. Ա.ՊԲ : ՔՀՅՀՀ ՆԿ ՀԲՋՄ-ԴՄ :
Ա.ՔՊԲ. Ա.ՊԲ : ՔՀՅՀՀ ՆԿ ՀՅՀ. ՀԲՋՄ :
Ա.ՔՊԲ. Ա.ՊԲ : Ա.ՔԲ. ՓԵ ՔԱ :
Ա.ՔԱՀԴ ՔԼՔՈ : Ա.ԱՄՎ-Դ ՔՆԻՈ :
Ա.ՔԲՀ ՀՈՓ : Ա.ՔԲՀ ՀՈԸՓ :

Ա.ԱՇՏԻ : ՊՈՅ ԲԹԻ :
Ա.ԱՌԵԴ : ՔԱԾԿ Ա.ԱՌԵԴԻ : ՀՅԵԴ :
Ա.ԱՌԵԴ ԱՌԵԴ : Ա.ԱՌԵԴԻ ՄՋԵԴ :
Ա.ԱՌԵԴԻ ՄՋԵԴ : ԲԱՋՎԻ ՊԼ ԳՄԵԴ :
Ա.ԱՌԵԴԻ ԲՆՊԱ : Ա.ԱՄՀՅԱԿԻ ԲՄՊԱ :
Ա.ԱՌԵԴԻ ԱՄՅԻ : ՊԵՃԵԴԻ ՈՋ :
ՊԱՅ ԿԲ ԽԵՒԼԻ : ՅՅԲՔԱ : ԵՅԱԱ ԽԱԴԿԻ ՔԱՓԱ :
ՊԱՅ ԳԲ ԲԴՈՅ ԱԴ : ՅՈՒԺԴԱ ՖԱ ՊԵՅԻԼՈ :
ՊԱՅ ԳԵԶԻ : ՊՈՒ ՈՅԻ :
ՊԱԾՈԴԻ ԲԸՆԻ ՅՍԱ ՅԻՈՆԱ :
ՊԱՓԾՐ ՀԵՅՑՈՐ : ՊԼ ՀԵԴՓԱՈ ՀԵՅՐ :
ՊԱՌԵԴԻ ՀԵԴ : ՊԵՄՈՐԴԻ ԽՊՄՈՐ : ՀԻՆԱ ՆՄ :
ՊԱՌԵԴԻ ԽԱԾՓ : ՀԵԴՅ ՀԵՆԴԵԴՓ :
ՊԱՌԵԴԻ ԽԱԾՓ : Մ-ԴՎ-Դ ՀԵՄՓ :
ՊԱՌԵԴԻ Ո.ՔԲԸ ՀԵՊԳ ՅԵՊԻԱ :
ՊԱՌԵԴԻ ՔՄՅ.Խ. ՀՊԱ ՈՇ ՅԼՎ-ՊԱ :
ՊԱՌԵԴԻ ՔՄԱԼՈՎ-Դ ՀՊԱ ՊԼԳ ՀԵԳՈԼՈՎ-Պ :
ՊԱՌԵԴԻ ՔԻՈՆԱ : ՀՍՅ ՈՒՀԱ ՅԼՎ-ՊԱ :
ՊԱՆԿ ԽԵԴԻ : ՄՈՒ ԽԵԴԻ :
ՊԱԻԱ : ՔՈՒԻԱ :
ՊԱԿՈ ԽՊՈԿՈ : ՊԼԶՊ ԽՊՈԿՈ
ՊԱՆ ՊԵԴԻ : ԳԲ ՄԵԴՅԵԴԻ ՀԵՆ-Վ-Պ :

በለን ስጥት ፈሳዣን በሽመል =
በለን ስቃመጥ ቅጂን ገልብ ነው =
በለን ስወቅኑ : ከልጅ እነጋል እድርጋኝ ይላል =
በለን ቅም ንብረት ውልት የደርግዋል =
በለን አቶን ለንዘኛ ለማሩን እያደጋጠውም =
በለን ከበቅሉ የወጣ እንደሆን : ከሰማይ የደረሰ ይመስላዋል =
በለን ካወራው : የሰው ለጅ የገመተው =
በለን የተመከራከት : ቅንጂ የተጠረገለት ይብኩል =
በለን ያለበት ማንኛው : እንዲ ያለበት እርት =
በለን ዳር ከለበስ : እዋሽ ከደረሰበስ =
በለንና ቅጥ በረሰብ ያወሩ =
በለንና ከፈጥግ : የገዢለ ወደቀ =
በለንና ጉዝዘበ እያከራውም =
በለጠር ስጥፍጥ : የድሄ ለጅ ይሞታል =
በለጠር በከብቱ : ደሄ በተልበቱ =
በለጥቃ በት : እንባጽ ፎጋበት =
በለደራ : መሬህ በተራራ =
በለገር ሆኖ ገር : ከፋ እየፍገር =
በለገር የሚበለው በያማ : የሚከፍለው አጥቶ እያወቅም =
በለገራ ያለው : እንቀልኩ ያለው =
በልቦብ ወሮ አገልግሎም ወሮ አለ ደር =
በልኔቃ ስጥቶች : በልኔሙና ባርቆች =

ՊԱՆՈԾ + ՅՆԴ ՆՈԾ »
ՊԱԳ ՊՂՈՒԴԻ ԿՇՅ ՊՈԾ ՅՓՀԱ »
ՊԱԳ ՊՂՈՒԴԻ + ԳԵՄՍԴ ՄԵՂՈՒԴԻ »
ՊԱՅՖՃԱՍ Ո.ՈԹՐՄ : ՔՅՄԴ ՅԹՈՂԹՄ »
ՊԱՅՖՃԱՍ Ո.ՄԻՊ : ՔՆ ՊԼՄ ՈՄ »
ՊԱՅՖՃԱՄ Ո.ՔՄԺՎՄ ՄՋ ՊՂՈՒՄ ԸՄ »
ՊԱՅՖՃԱԲ Ո.ՈԹՈՒՄ : ՔՅՄԴ ՅԳԼՈՒՄ »
ՊԱՄԱԾԱՐԻ : ԺԻՒՄԱՐԻ »
ՊԱՎԴԴԻ : ՊԴ : ՔԱՅՔ ԴՔՅԱՅ ՅԼԻՈՒԴԻ »
ՊԱՀ ՔՊԱՔՔ : ՈՏՔԸ ՅՃԱՔՔ »
ՊԱՃՈՒԴԻ ՔԴ : ՀՔԳՆՈՒԴԻ »
ՊԱՃԱՐԻ ՈՐՎԱՐԻ : ՊԱՆՈԾԻ ՈԾՔՈՐԻ »
ՊՄՊՐՄՎ ՔԴ : ԴՄԴ ՆՈՂԴԻ »
ՊՄԱ ՈՆԳԱ : ՓՀՖՃԱՀ ՆԲԱ »
ՊՆՔ ՈՒԹՄԱԿ ՅՆԴԱ : ՀԴՈԴ ՈՒԾ յՆԴԱ »
ՊՈԾ ՊՒ : ՈՈՒՋՎ ՅԸԿ »
ՊՈՒԴՊ : ԻՊՍԸ ՀՃ ԴՊ »
ՊՓԼ ՊՅՈՈԾ : ՄԵՒԽՆ ՊՅՈՈԾ »
ՊՓԼ ՀԼՓ Ո.ՈՎՄ : ՀԼ ՓԼԱ »
ՊԴՎՀ ՀՅԵԿ ԴՈՂԴԻ »
ՊԴՔ ԺԱԱ : ՊԴՔ ԴՈՂԴԻ »
ՊԴՔ ՄՂԴԻ : ՈՄԿ ՔՊԴԻ »

በንድ ሪሳ : ሁ-ለት መለሰ „
በንድ አልጋ : ሁ-ለት አራሳ „
በንድ አይን ተደርና „
በንድ አገራ : ሁ-ለት አውራ „
በንድ አፍ ተኋገሪ : በንድ በቃላሽ ስጋዬ „
በንድ ከፈጻሚ የለም ሌመቤት „
በንድ ቢሮን ሁ-ለት ዴንብ „
በንድ ይጠር : ሁ-ለት መጥዣር „
በአድ ስር የለውም „
በአድ ከሳሙዱ : ዘመድ የነከሰዱ „
በዋኑ ሂት መኝጋር : መታገግም „
በደሰጠ-ት : ፈጋጠ-ት „
በደብ ሌንሻ በቃሉ አያመኖሩም „
በደቃቃ-ነል እንቀላል ይረዳ በግኝ „
በደኝ መጣሁበት „
በደኝ አልቻነ : በቻ አብስ „
በደኝ ሙሉማን እንዲ ነው „
በደሳዊ ያደጋበት : በመጠና ሌይና ይዘጋበት „
በግባብ : በደቃቃ ይግባብ „
በኩረሰበ ሌንሻ ተነከሰበ „
በጠኑ መታደር : ይከሳል የጠኑ „
በፈሳ ይታረሰናል : በንጋር ይመለከል „

በእ. የገ. በአበት እለ እርከ-ም ”
በኩ. ይጠቃ : በለፈለቁ ”
በተ ሌሬ በእሳ ይመጣል ”
በተከርከሩን ለማሳደ : ገበያ አርተዳደ ”
በተ ከርከቱያን አዋጥል በለት : ይደረግ ለላም አዋጥል ”
በተ ከርከቱያን የገብ ወ-ሽ ”
በታችውን አየከልቱ ስው-ለባ ይሰራ አለች ወ-ሽ ”
በተ ያለመውጭ : ፍት-የለ አፍጻሚ ቤት-መረጃዎች : የማረጃዎች ”
በተ ሌሰፅ : የሰው-ሁ-ስተ ተሰፅ ”
በተ በማግር : የገብ-ሰበ በቀልጋር ”
በተ በሰፅ : የልቦ ተሰፅ ”
በተ አለ ከቅድ : ከምንጾም አያደጋ ”
በተ ከነገልሰቱ : የምድያ ከነማዘንቱ ”
በተ ምግተው-የደበደቢት ወ-ሽ ባለቤቱን ይነካሳል ”
በተ ያለ ለተ : ከበት ያለበረት ”
በተ ያለ ቁልጥ : አሉን ያለምንጭና ”
በተ ያለ አጥር : ሪፖር ያለመግለጫ ”
በተ ያለ አጥር : ስው-የለ ለተሰስ ”
በተኛ መመከረት : በባላጋር አንቀጽ ”
በላሁ ያመተኞች : የሙኬ የለተኞች ”
በላሁና ተባት : በርሃንና መጠራ-ት ”

ԱՃՄՆ ՊՐԵԴԻ : ՔՅՈՒ ՊՐՔՐԴ : «
ԱՃՏ ԱՃԱՏ : ՀԵՇ ԱՃՏՏ : «
ԱՃՏ ՈՄ ԲԺՄՔՈՒ : ՀԵՄՈԼՈՎ-ԴՍ
ԱՃՏ ՀԵՇ ՀԵՓՀՅ ՔՂՔԴԱ : «
ԱՃՏ ՀԵՄ ԿՊԱՌԵ ՀԵ-Ա ՈՒ-ՈՒ ԴՐԱԸՆ : «
ԱՃՐ ԱՃՐ : ԳՅ-Ը ՀԵՇԴ ԻՊՈՅ : «
ԱՄՄԺ-Մ ԱՃՈՒ : «
ԱՃՇ ԱՃՇ : ԱՃ-Մ ԱՃՇ Բ.ՄՊԱ : «
ԱՃՇ ՈՎՃՇ ԲՂՃԱ : ՀՎ-Ը ՈՎՄ ԲՄՃԱ : «
ԱՃՇ ԻՃՃԱ : ՀԵԽԱ : «
ԱՃՃ ԻՆՔ : ՀԵՄՆԴՅ ՀՔ : «
ԱՃՔԾ ԲՆՔ : ՏՂ ՀԵՋ ԳԴ ՀԵԶԳՔ : «
ԱՃՃ ՄՃՔ ԲԹՃԱ : ՊՆ ՈՎ-Դ ԲՊԱՀ : «
ԱՃՃ ՔՆ ՄՃՃ : ԱՃ ՀՊՒՆ ՄՃՃ : «
ԱՃՃ ԻՊԵԴՔԴՔ ՈՎՃ ՊՄՊԱ : «
ԱՃ ԱՃ : ՀԵՋ ՈՎՃ ՊԵՃՔ : «
ԱՃԻ-Ա ԲՆԵՆԴՅ ԳԵՆԴՅ ՈՎՄ-Դ : «
ԱՃՄ-Դ ԲՊԾԾ ԲՊԾՔ-ՄՈՎ ՔԱՐ : «
ԱՃՄ-Դ ԲՊԾԾԴ ԲՊԾՀ-Մ ՔԱՐ : «
ԱՃՄ-Դ ԲՈՒ ԱՃՄ-Դ ԲՊԾ-Ա : «
ԱՆԿՎ-Մ ՀԵՆ : ԱՄՄԺ-Մ ԲՀԵՒ : «
ԱՆԿՎ-Ա ՄԵՆԱՅ : ՄԼՀ ԻՄՅՈՅ : «

ብዕት እስት + የመጠል በዕት መተት =
ብዕት መሳም + ልብ አይነትም =
ብዕት ስው ሌቦለ + እንደ ስው ይጠና =
ብዕት ሰንቃ የሚገኘው ስይበት ይውድቷል =
ብዕት ቤተቁ + ይሰላቁ =
ብዕት ቤታዊ + ይዘንት =
ብዕት ወልት + ያፈርሳል ጉብረት =
ብዕት እውጭ አየሁ + እንዳንቸስ ሂደስ የለም =
ብዕት ከብት ለማርጥት + አልቀኑን መብቅ ወሆን ማጠጣት =
ብዕትዎች ለብዕት ሌያውቁ + የራሳቸውን አይጠኑቁ =
ብጠ ከብጠው =
ብጥለው ጉለበጠኛ =
ወልተኞች ቅዱን ቤት ይጠናል =
ወልተኞች ስው እንቃ ስይባል ያረጃል =

- † -

ተሁለት ሆኖ የወደቀ =
ተሁለም ያው መንደም + በከተም በበጀም =
ተለማማም + አለማም =
ተለማበት የተጠበበት =
ተለማው : የትረበጋኝ ድልህ ሚማው =
ተለም የዋሉ በሩ : ተሁት የዋሉ ጉበሩ =